

S.C. „Capital-Audit” S.R.L.
Adresa juridică:
mun. Chişinău, str. Andrei Lupan, 17
Cod fiscal: 1008600013302
B.C. „Victoriabank”SA, sucursala nr.12
IBAN: MD30VI000002224912648MDL
Telefon: 060685935
Email: aurelia.nebelciuc@gmail.com

24 decembrie 2024

Către : Primarul oraşului Căuşeni
Dlui Donţu Alexandru

RAPORT
DE CONSTATĂRI EFECTIVE A AUDITORULUI

Chişinău 2024

În corespundere cu prevederile contractului privind achiziția de servicii nr.37 din 20 februarie 2024, încheiat între Primăria orașului Căușeni și compania de audit „Capital Audit” S.R.L., membru al Uniunii Profesionale - Asociația Auditorilor și Societăților de Audit „AFAM” din RM, înregistrată în Registrul public al entităților de audit cu nr.1905089, a fost angajată de a elabora un raport de constatări efective cu obiectul: *Corectitudinea reflectării operațiunilor economico-financiare în evidența contabilă, cât și veridicitatea acestora în cadrul Î.M.,Salubrizare și Amenajare” Căușeni în perioada anilor 2020-2023.*

Misiunea noastră a fost efectuată în conformitate cu Standardul Internațional de Servicii Conexive (ISRS) 4400 „Misiuni pe baza procedurilor convenite privind informațiile financiare”, Standardele Naționale de Contabilitate, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor nr. 118 din 06.08.2013, Codul Fiscal aprobat prin Legea nr. 1163-XIII din 24.04.1997, Legea Contabilității nr.287 din 15.12.2017, Codul Civil și alte acte normative ale Republicii Moldova.

Procedurile au fost efectuate exclusiv întru verificarea și constatarea informației prezentate, pentru perioada anilor 2020 – 2023, cu formularea unei opinii independente și prezentarea acesteia organului administrativ cât și fondatorului Î.M.,Salubrizare și Amenajare” Căușeni, respectând condițiile și principiile de obiectivitate, independență și confidențialitate.

În scopul expunerii opiniei cu privire la corectitudinea și veridicitatea operațiunilor economico-financiare reflectate în evidența contabilă de către Î.M.,Salubrizare și Amenajare” Căușeni, în perioada anilor 2020-2023, au fost analizate și studiate următoarele documente:

- actele de constituire a Î.M.,Salubrizare și Amenajare” Căușeni;
- documentele primare, care autentifică operațiunile economice și servesc drept bază pentru înscrierea lor în registrele contabile;
- registrele contabile pentru perioada 01 ianuarie 2020–31 decembrie 2023;
- balanța de verificare și rapoartele financiare a perioadei 01.01.2020–31.12.2023;
- declarațiile și dările de seamă privind calcularea impozitelor pentru perioada 01.01.2020–31.12.2023;
- documentele bancare și de casierie pentru perioada 01.01.2020–31.12.2023;
- contractele încheiate cu diferiți agenți economici pentru procurarea serviciilor de antrepriză;
- alte informații prezentate de administrația întreprinderii.

Conducerea Î.M.,Salubrizare și Amenajare” Căușeni este responsabilă pentru prezentarea surselor de informare, întocmirea dărilor de seamă și pentru menținerea înregistrărilor contabile, care prezintă în orice moment, cu acuratețe rezonabilă, poziția și rezultatul economic al Întreprinderii. De asemenea, conducerea este responsabilă pentru protejarea activelor materiale și nemateriale și astfel pentru prevenirea fraudelor, încălcărilor Legilor și a regulamentelor contabile și altor iregularități. Acestea vor include implementarea unui sistem potrivit al procedurilor și controalelor interne și asigurarea funcționării corecte a acestora.

Responsabilitatea noastră în calitate de auditori se rezumă la formularea unei opinii independente asupra constatării reflectării corectitudinii operațiunilor economico-financiare în evidența contabilă cât și veridicitatea acestora, pentru perioada anilor 2020-2023 în cadrul Î.M.,Salubrizare și Amenajare” Căușeni.

Reieșind din prevederile art.18, pct.1 și pct.2 litera a) din Legea contabilității nr.287 din 15.12.2017, răspunderea pentru pregătirea și prezentarea situațiilor financiare în conformitate cu standardele de contabilitate naționale de raportare financiară, inclusiv descrierile adecvate a

informației, o poartă conducerea întreprinderii, care include și asigurarea adecvată a înregistrărilor în registrele de evidență și organizare a controlului intern necesar pentru întocmirea și prezentarea acceptabilă a rapoartelor financiare, astfel încât acestea să nu conțină inexactități semnificative, fie din cauza fraudei sau a erorii, selectarea și aplicarea politicilor de contabilitate, cât și asigurarea activelor agentului economic.

În vederea atingerii scopului misiunii au fost aplicate următoarele proceduri:

- (1) Am evaluat sistemul de control intern, dacă este adecvat și asigură administrarea eficientă a întreprinderii în conformitate cu legislația în vigoare;
- (2) Am verificat gestionarea, asigurarea integrității patrimoniului și bunurilor materiale;
- (3) Am verificat dacă operațiunile contabile aferente procurării/vânzării, casării materialelor și OMVSD, serviciilor de evacuare a gunoiului și a deșeurilor sunt înregistrate în evidența contabilă;
- (4) Am verificat dacă transferurile efectuate de Î.M., „Salubritate și Amenajare” Căușeni cu privire la procurarea materialelor, OMVSD și serviciilor prestate de diferiți agenți economici/persoane fizice sunt luate corect la evidență și dacă sumele corespund cu balanța de verificare;
- (5) Am verificat documentele primare privind procurarea/vânzarea materialelor;
- (6) Am verificat corespunderea evidenței analitice și celei sintetice a mijloacelor bănești și materialelor procurate, cât și trecerea la cheltuieli a acestora;
- (7) Am verificat respectarea cerințelor contractuale dintre furnizor și cumpărător cu privire la îndeplinirea condițiilor contractuale;
- (8) Am verificat modul de contabilizare a decontărilor cu debitorii și creditorii, reflectarea acestora în registrele contabile și rapoartele financiare, exactitatea aritmetică a informațiilor financiare incluse în registrele contabile conform documentelor justificative, verificarea faptului dacă sunt luate la evidență complet și cu regularitate;
- (9) Am verificat modul de contabilizare a materialelor, mărfurilor și OMVSD procurate de Î.M., „Salubritate și Amenajare” Căușeni, verificarea faptului dacă sunt luate corect la evidență;
- (10) Am verificat mijloacele financiare transferate de către Primăria or. Căușeni către Întreprindere, sub formă de „subsidii” pentru întreținerea sectorului *Amenajare*;
- (11) Am verificat corectitudinea calculării și achitării salariului angajaților Î.M., „Salubritate și Amenajare” Căușeni.

Raportăm mai jos constatările noastre:

Î.M., „Salubritate și Amenajare” Căușeni a fost fondată în baza deciziei Primăriei Consiliului orașenesc Căușeni nr.3/4 din 12 august 2003 și înregistrată la Agenția Servicii Publice la 15 martie 2004, cu numărul de identificare de stat și codul fiscal 1004608000685. Întreprinderea are statut de persoană juridică, cu un capital social de 5.400 lei, care este constituit din bunurile domeniului privat al unității administrativ-teritoriale transmise în administrare. Fondatorul întreprinderii este Consiliul Orașenesc Căușeni.

Întreprinderea își desfășoară activitatea de întreprinzător în temeiul: Codului Civil nr.1107-XV din 06.06.2002; Legii Republicii Moldova nr.845-XII din 03.01.1992 „Cu privire la antreprenariat și întreprinderi”, Legii Republicii Moldova nr.246/2017 „Cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală”, Legea privind administrația publică locală nr.436-XVI din 28.12.2006; Legea contabilității și raportării financiare nr.287 din 15.12.2017; Regulamentul-model al întreprinderii municipale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 387 din 06.06.1994, Hotărârea Guvernului cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară

nr.743 din 11.06.2002, Standardele Naționale de Contabilitate, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor nr. 118 din 06.08.2013, alte legi și acte normative în vigoare, precum și de prevederile Statutului.

Conform art.5 din Statut și Extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice nr.129704 din 21.02.2024, genurile principale de activitate ale Întreprinderii sunt:

- Salubritatea terenurilor publice;
- Colectarea, transportarea, sortarea, depozitarea și eliminarea deșeurilor menajere solide;
- Întreținerea poligonului de gunoi în conformitate cu cerințele, regulile sanitare și ecologice;
- Întreținerea spațiilor verzi;
- Întreținerea veceelor publice;
- Întreținerea și gestionarea activității cimitirelor orășenești;
- Capturarea și întreținerea animalelor vagabonde la un centru specializat;
- Alte atribuții încredințate de către Consiliul orășenesc Căușeni ori de către Primarul or.Căușeni.

1. Constatări cu privire la gestionarea, asigurarea integrității patrimoniului și bunurilor materiale ale Î.M. „Salubritate și Amenajare” Căușeni

a) Active imobilizate

La acest compartiment sarcina auditorilor a fost de a constata autenticitatea conturilor privind evidența imobilizărilor corporale și stabilirea corespunderii contabilizării operațiunilor, precum și respectarea prevederilor Standardelor Naționale de Contabilitate și altor acte normative în vigoare.

Evidența și mișcarea mijloacelor fixe se ține la contul 123 „Mijloace fixe”, în baza registrelor contabile.

Se atestă faptul că, în scopul executării deciziei Consiliului orășenesc Căușeni nr.6/3 din 13 mai 2004 cu privire la transmiterea mijloacelor fixe de la bilanța Primăriei or.Căușeni la bilanța Î.M.,„Salubritate și Amenajare” Căușeni, a fost întocmit actul de primire-predare a mijloacelor fixe. Costul de bilanț al mijloacelor fixe transmise în arendă cu drept de posesiune și folosință la data întocmirii actului de primire-predare a constituit suma de **27.305.798 lei**, uzura acumulată - 7.816.780 lei și valoarea rămasă – 19.489.018 lei.

În acest context de idei, menționăm faptul că conform prevederilor contractuale ale contractului de donație din 25.05.2006, administrația Fondului Ecologiei și Resurselor Naturale, având calitatea de Donator, donează Î.M.,„Salubritate și Amenajare” Căușeni un autocamion de marca IVECO în valoare de **75.921,97 Euro** la cursul oficial al BNM-16,9187 și constituie suma de **1.284.501 lei**.

La data de 15.11.2005, conform contractului de primire-predare a autocamionului și a facturii fiscale DE657638, de la bilanța Primăriei or.Căușeni la bilanța Î.M.,„Salubritate și Amenajare” Căușeni a fost transmis în folosință un camion GAZ în valoare de 18.545 dolari SUA, la cursul BNM – **248.079,85 lei**.

La data din 21.12.2006, conform deciziei nr.14/8 a Consiliului orășenesc Căușeni au fost transmise bunuri materiale de la bilanța Primăriei or.Căușeni la bilanța Î.M.,„Salubritate și Amenajare” Căușeni în sumă de **151.771 lei**. Bunurile materiale au fost transmise în baza actului de primire-predare din 21.12.2006.

Conform deciziei nr.3/29.1 din 23.03.2007 a fost întocmit actul de transmitere-predare a clădirii-cazangerie nr.3 de la balanța Primăriei or.Căușeni la balanța Î.M.,„Salubritate și Amenajare” Căușeni în sumă de **1.323.162 lei**, uzura acumulată – 802.265 lei și valoarea rămasă – 520.897 lei.

La data din 22.08.2007, conform deciziei nr.02/1-7-265 a Consiliului orășenesc Căușeni au fost transmise bunuri materiale de la balanța Primăriei or.Căușeni la balanța Î.M.,„Salubritate și Amenajare” Căușeni în sumă de **90.150 lei**. Bunurile materiale au fost transmise în baza actului de primire-predare din 28.08.2007.

La data din 25.03.2008, conform deciziei nr.3/22 a Consiliului orășenesc Căușeni au fost transmise bunuri materiale de la balanța Primăriei or.Căușeni la balanța Î.M.,„Salubritate și Amenajare” Căușeni în sumă de **121.410 lei**. Bunurile materiale au fost transmise în baza actului de primire-predare și factura fiscală BS262604 din 30.04.2008.

La data din 20.11.2008, conform deciziei nr.8/8 a Consiliului orășenesc Căușeni au fost transmise bunuri materiale de la balanța Primăriei or.Căușeni la balanța Î.M.,„Salubritate și Amenajare” Căușeni în sumă de **12 mii lei** (3 cositoare marca Trimor ALKO FRS).

La data din 24.12.2009, conform deciziei nr.11/3 a Consiliului orășenesc Căușeni au fost transmise bunuri materiale de la balanța Primăriei or.Căușeni la balanța Î.M.,„Salubritate și Amenajare” Căușeni în sumă de **21.308 lei**. Bunurile materiale au fost transmise facturii fiscale BS262633 din 28.12.2009.

La data din 14.12.2012, conform deciziei Consiliului orășenesc Căușeni nr.15/11 au fost transmise mijloace fixe cu drept de posesiune și folosință de la balanța Primăriei or.Căușeni la balanța Î.M.,„Salubritate și Amenajare” Căușeni în sumă de **180.400 lei**, uzura acumulată – 55.248 lei și valoarea rămasă – 125.152 lei (clădire administrativă-62.400 lei, uzura-45.808 lei, valoarea de bilanț rămasă 16.592 lei și gard din metal cu lungimea de 101 m.p. în sumă de 118 mii lei, uzura-9.440 lei și valoarea de bilanț rămasă 108.560 lei).

La data de 31.10.2022, conform facturii fiscale II0790468, de către Primăria or.Căușeni au fost transmise bunuri cu titlu gratuit către Î.M.,„Salubritate și Amenajare” Căușeni, în sumă de **859.600 lei**, după cum urmează:

- Tractor Belarus cu remorcă – 609.800 lei;
- Lopată pentru curățat zăpada – 64.800 lei;
- Focator de crengi – 65.000 lei;
- Încărcător frontal – 120.000 lei.

Așadar am **constatat că**, contrar prevederilor art.859-866, cap.VI „Comodat” din Codul Civil al RM, de către Consiliul orășenesc Căușeni la transmiterea cu titlu gratuit al bunurilor materiale în folosință către Î.M.,„Salubritate și Amenajare” Căușeni nu a fost întocmit contractul de comodat, cu obligarea restituirii bunurilor la expirarea termenului de valabilitate a contractului.

Astfel, la transmiterea cu titlu gratuit al bunurilor materiale în folosință, nu a fost întocmit nici documentul primar cu regim special „Factura”.

În rezultatul verificării, **am stabilit** prezența unor mijloace fixe cu valoarea contabilă zero, care indică indirect existența unor situații de subestimare a cheltuielilor de amortizare (parte din cheltuielile perioadei) în anii 2020-2023, cu un cost inițial de **378.149 lei**, după cum urmează (enumerare conform înregistrărilor contabile):

- autoguniera GAZ 3732 CSAF667 – 51.440 lei;
- lăzi pentru colectarea deșeurilor din poletielen (set 6uc.) – 21.420 lei;
- platforme pentru colectarea deșeurilor r (set 29 buc.) – 193.972 lei;

- calculatoare PGMB – 7.974 lei;
- calculator PGMB 2 – 7.974 lei;
- catalog administrativ – 11.109 lei;
- copiator CANON – 14.188 lei;
- cositoare de gazon – 12.000 lei;
- gard beton – sediu (stâlpi la gard+poartă ograda sediu) – 11.832 lei;
- imprimantă Canon – 2.740 lei;
- pres pentru balotare – 43.500 lei.

Mijloacele fixe amortizate integral la data raportării sunt utilizate în activitatea economică a întreprinderii și generează beneficii economice, însă nu au fost revizuite și nu au trecut procedura de reevaluare pentru a reflecta în evidența contabilă o valoare de bilanț reală și ca urmare a acestor proceduri de a putea determina cheltuielile de amortizare a acestor mijloace fixe.

Ține de menționat faptul, că în evidența contabilă a întreprinderii la contul contabil 123.8 „Mijloace fixe primite în gestiune”, predomină un șir de mijloace fixe în sumă de 722.067 lei, inclusiv:

- copaci în parc – 27.050 lei;
- drum asfaltat în parc – 28.000 lei;
- intrarea centrală în parc – 20.000 lei;
- gardul de la intrarea în parc – 16.450 lei;
- rampa Căușeni Tarutino (piața Voluntarilor) – 475.660 lei;
- costul podului – 11.996 lei;
- pavaj asfalt-beton – 21.387 lei;
- str. Bazarnaia asfalt – 19.509 lei;
- str. Păcii asfalt-beton – 43.780 lei;
- secția de trecere a str. Păcii – 52.294 lei;
- secția de trecere str. Frunze – 4.341 lei;
- linia de lumină electrică – 1.600 lei.

La momentul primirii în gestiunea economică a mijloacelor fixe susmenționate în sumă totală de 722.067 lei de la Primăria or. Căușeni au fost trecute în evidența contabilă la contul contabil 123.8 „Mijloace fixe primite în gestiune economică”, fără a fi trecută în evidența contabilă și uzura calculată a acestor mijloace fixe care este indicată în procesul verbal de primire-predare și anume la contul contabil 124 „Uzura mijloacelor fixe”.

Astfel, la data de 31 octombrie 2022, administrația Primăriei or. Căușeni, conform facturii fiscale II0790468 transmite cu titlu gratuit tehnică în sumă de **859.600 lei** (tractor Belarus, remorcă, lopată pentru curățat zăpada, tocător de crengi, încărcător frontal), care în evidența contabilă trec la contul contabil 123.3 „Mașini, utilaje și instalații de transmisie” în sumă de 249.800 lei și la contul contabil 123.4 „Mijloace de transport” în sumă de 609.800 lei.

În același context de idei, mijloacele fixe în sumă **249.800 lei** sunt trecute în evidența contabilă la contul 123.3 „Mașini, utilaje și instalații de transmisie”, fără a fi trecută în evidența contabilă uzura calculată a acestor mijloace fixe.

Astfel, administrația Î.M. „Salubritate și Amenajare” Căușeni, a primit în gestiunea economică mijloacele fixe sus-menționate de la bilanța Primăriei or. Căușeni. Totodată, s-a admis încălcarea prevederilor art.12 alin.(1), lit. d) din Legea contabilității și raportării financiare nr.287 din 15.12.2017 și pct.14 din SNC „Imobilizări necorporale și corporale”, aprobat prin ordinul

Ministerului Finanțelor nr.118 din 06.08.2013, Întreprinderea nu a trecut în evidența contabilă uzura acestor mijloace fixe.

Menționăm că:

- Faptele economice se contabilizează în temeiul documentelor primare;
- Deținerea de către entitate a activelor cu orice titlu, înregistrarea surselor de proveniență a acestora și a faptelor economice fără documentarea și reflectarea acestora în contabilitate sunt interzise;

Documentele primare se întocmesc în timpul efectuării (producerii) faptelor economice, iar dacă acest lucru este imposibil – nemijlocit după efectuarea (producerea) faptelor respective.

Din discuțiile petrecute cu angajații din contabilitatea Întreprinderii, am constatat că inventarierea patrimoniului a fost efectuată anual formal.

Așadar, menționăm faptul că, inventarierea patrimoniului pentru perioada anilor 2020-2023 a fost efectuată de către Întreprindere cu derogare de la prevederile Regulamentului privind inventarierea, aprobat prin Ordinul Ministrului Finanțelor nr.60 din 29 mai 2012.

Astfel, nu au fost întocmite procese-verbale cu privire la rezultatele inventarierii. În listele de inventariere lipsesc semnăturile persoanelor responsabile și a comisiei de inventariere.

În timpul efectuării misiunii am solicitat de la administrația actuală a Întreprinderii certificat-extras din Registrul bunurilor imobile, eliberat de către Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, Serviciul cadastral teritorial Căușeni.

Din discuțiile petrecute cu precedentă administrație și administrația actuală, am constatat faptul că clădirile primite în gestiunea economică de la Primăria or. Căușeni nu sunt înregistrate la Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”.

În consecință, datorită faptului că administrația Î.M. „Salubritate și Amenajare” Căușeni nu a întreprins măsurile de rigoare întru înregistrarea dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile gestionate de către Întreprindere și înregistrate în evidența contabilă la valoarea totală de **1.720.226 lei** a admis încălcarea prevederilor art.5 al Legii cadastrului bunurilor imobile nr.1543-XII din 25.02.1998.

În aleași context de idei, administrația Î.M. „Salubritate și Amenajare” Căușeni, nu a înregistrat în evidența contabilă două terenuri pe care le gestionează, cu suprafața de 1,5294 ha, inclusiv: terenul aferent clădirii administrative cu suprafața de 0,2054 ha și terenul destinat gunoștii cu suprafața de 1,324 ha, fapt ce contravine prevederilor art.5, alin.(4) lit.n) din Legea cu privire la activitatea de evaluare nr.989-XV din 18.04.2002, prevederilor art.11 alin.(2) din Legea contabilității și raportării financiare nr.287 din 15.12.2017 care stipulează că „deținerea de către entitate a activelor cu orice titlu, înregistrarea surselor de proveniență a acestora și a faptelor economice fără documentarea și reflectarea acestora în contabilitate sunt interzise” și totodată a prevederilor stipulate în pct.33 din Standardul Național de Contabilitate „Prezentarea situațiilor financiare” aprobat prin Ordinul ministrului finanțelor nr. 118 din 06.08.2013.

Neînregistrarea terenurilor, care urmau a fi evaluate la valoarea de piață conform prevederilor Legii cu privire la activitatea de evaluare nr. 989-XV din 18.04.2002, a diminuat substanțial valoarea activelor întreprinderii.

Constatări:

1. Administrația Î.M., Salubritate și Amenajare” Căușeni nu a întreprins măsurile necesare privind înregistrarea în evidența contabilă a terenurilor aferente mijloacelor fixe primite în gestiunea economică și trecute la contul contabil 122 „Terenuri”;

2. Administrația Î.M., „Salubritate și Amenajare” Căușeni nu a întreprins măsurile de rigoare întru înregistrarea la Agenția Servicii Publice a mijloacelor fixe primite în gestiunea economică;

3. Obiectele mijloacelor fixe amortizate integral la data raportării și care sunt utilizate în activitatea economică a întreprinderii și generează beneficii economice urmau a fi revizuite și să treacă procedura de reevaluare pentru a reflecta o valoare de bilanț reală și ca urmare a determina o valoare mai fiabilă a cheltuielilor de amortizare;

4. Obiectele mijloacelor fixe amortizate integral la data raportării, neutilizate în activitatea economică a întreprinderii, urmau a fi casate și recalificate în componența stocurilor deșeurilor apărute în urma dezmembrării obiectelor, cu acordul și decizia fondatorului;

5. La efectuarea inventarierii activelor imobilizate, entitatea nu a identificat starea reală a imobilizărilor corporale pe termen lung, cu selectarea obligatorie a semnelor de depreciere în listele de inventar;

6. În baza rezultatelor inventarierii petrecute, comisia nu a identificat obiectele care sunt necesare de a fi lichidate din motivul uzurii fizice; scoaterea din funcțiune a instalațiilor care se află într-o stare ne-satisfăcătoare pentru o utilizare eficientă ulterioară în activitatea economică, din cauza impactului negativ al situațiilor de urgență (adică pierderea posibilității de utilizare a instalațiilor înainte de expirarea duratei de viață a acestora); revizuirea duratei de viață utilă; deprecierea datorată pierderii parțiale sau totale a capacității de a genera fluxuri viitoare de beneficii economice;

7. În conformitate cu prevederile pct.7 SNC „Deprecierea activelor”, Întreprinderea trebuie să determine la fiecare dată de raportare dacă există sau nu indici ai deprecierei unui activ sau grupuri de active. Politicile Contabile a Î.M., „Salubritate și Amenajare” Căușeni pentru anii 2020-2023 nu prevăd determinarea deprecierei activelor. Conform pct.12 din SNC „Deprecierea activelor” indiferent de faptul dacă există sau nu un indice al deprecierei, Î.M., „Salubritate și Amenajare” Căușeni trebuia să testeze activele anual pentru depreciere.

b) Active circulante

Evidența contabilă a stocurilor se duce în mod general conform prevederilor S.N.C. „Stocuri”, Planului de conturi contabile aprobat prin ordinul Ministrului Finanțelor nr.119 din 06 august 2013 (completările aprobate prin ordinul Ministrului Finanțelor nr.26 din 04 martie 2015) și în conformitate cu dispozițiile indicate în Legea contabilității și raportării financiare nr.287 din 15 decembrie 2017, dar cu unele abateri de la legislația în vigoare. În evidența contabilă a Î.M., „Salubritate și Amenajare” Căușeni stocurile cuprind: materialele, obiectele de mică valoare și scurtă durată și mărfurile. Contabilitatea materialelor, mărfurilor și obiectelor de mică valoare și scurtă durată se contabilizează în expresie valorică și cantitativă.

Verificând procurările și vânzările materialelor, mărfurilor și obiectelor de mică valoare și scurtă durată, **am constatat următoarele:**

Contrar prevederilor art.5 din Statut și Extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice, administrația Î.M., „Salubritate și Amenajare” Căușeni, fără acordul fondatorului, fără dispoziția administratorului, au fost procurate materiale și obiecte de mică valoare și scurtă durată de la persoane fizice.

Conform evidenței contabile, am constatat că pe parcursul anilor 2020-2023, administrația Î.M., „Salubritate și Amenajare” Căușeni a achiziționat materiale și OMVSD de la angajații întreprinderii și de la persoane fizice străine în sumă de **49.755,40 lei**, inclusiv: a.2020 – 7.705 lei; a.2021 – 15.010 lei; a.2022 – 15.002,24 lei și a.2023 – 12.038 lei.

Informație cu privire la achiziționarea materialelor și OMVSD de către administrația Î.M., „Salubritate și Amenajare” Căușeni de la persoane fizice pentru perioada 2020-2023

N/O	Act de achiziție	Data	Nume, Prenume	IDNP	Denumirea mărfurilor	Cantitate	Valoarea (lei)
1.	YP221356	06.02.20	██████████	██████████	Cizme de iarnă	18	4.680
2.	YP221357	08.05.20	██████████	██████████	Mături de grădină	50	1.375
3.	YP221358	06.08.20	██████████	██████████	Piese de schimb pt auto	1	1.650
			Total anul 2020:				7.705
4.	YP221363	18.01.21	██████████	██████████	Mături de grădină	35	770
5.	YP221364	11.02.21	██████████	██████████	Încălțăminte de lucru/iarnă	24	6.140
6.	YP221365	10.03.21	██████████	██████████	Cilindru pt tractor	1	1.100
7.	YP221367	12.04.21	██████████	██████████	Mături de grădină	50	1.400
8.	QP229951	27.12.21	██████████	██████████	Încălțăminte de lucru/iarnă	16	3.584
9.	QP229952	30.12.21	██████████	██████████	Mături de grădină	12	2.016
			Total anul 2021:				15.010
10.	QP229953	23.03.22	██████████	██████████	Mături de grădină	50	1.400
11.	QP229954	16.05.22	██████████	██████████	Perii pentru văruit	26	582,40
12.	QP229955	19.06.22	██████████	██████████	Mături de grădină	55	1.540
13.	QP229956	15.07.22	██████████	██████████	Piese de schimb pt tractor		3.360
14.	QP229957	08.08.22	██████████	██████████	Frigider „Samsung”	1	6.720
15.	QP229958	01.09.22	██████████	██████████	Mături de grădină	50	1.400
			Total anul 2022:				15.002,40
16.	QP229962	24.02.23	██████████	██████████	Încălțăminte de lucru/iarnă	22	6.270
17.	QP229963	01.03.23	██████████	██████████	Mături de grădină	70	1.960
18.	QP229964	24.02.23	██████████	██████████	Încălțăminte de iarnă	8	3.808
			Total anul 2023:				12.038
			TOTAL:				49.755,40

Din informația acumulată în tabelul de mai sus constatăm că, conducerea Întreprinderii a suportat cheltuieli privind achiziționarea de materiale/obiecte precum: măтури de grădină, încălțăminte de lucru/iarnă, piese de schimb pt auto, perii pentru văruit, frigider „Samsung”, etc., în baza actelor de achiziție de la următoarele persoane fizice:

- ✓ ██████████, în sumă de 582,40 lei;
- ✓ ██████████, în sumă de 4.680 lei;
- ✓ ██████████, în sumă de 770 lei;
- ✓ ██████████, în sumă de 19.802 lei;
- ✓ ██████████, în sumă de 1.650 lei;
- ✓ ██████████, în sumă de 1.100 lei;
- ✓ ██████████, în sumă de 2.775 lei;
- ✓ ██████████, în sumă de 5.516 lei;
- ✓ ██████████, în sumă de 1.400 lei;
- ✓ ██████████, în sumă de 1.400 lei;
- ✓ ██████████, în sumă de 3.360 lei;
- ✓ ██████████, în sumă de 6.720 lei.

La solicitarea auditorilor, serviciul de contabilitate a prezentat pentru verificare actele de achiziție cu atașarea buletinelor de identitate ale persoanelor fizice, în baza cărora au fost procurate materialele din tabelul de mai sus.

Verificând documentele prezentate, **am stabilit că:**

1. [REDACTED] a activat în întreprindere în calitate de [REDACTED] fapt confirmat prin calcularea salariului în mărime de 47.114,02 lei pentru anul 2020 și 39.747,01 lei pentru anul 2021;
2. [REDACTED] activează în întreprindere, în calitate de [REDACTED], fapt confirmat prin calcularea salariului în mărime de 8400 lei pentru anul 2021; 47.684,85 lei – 2022 și 33.366,84 lei – 2023 lei;
3. [REDACTED] activează în întreprindere în calitate de [REDACTED];
4. [REDACTED] activează în întreprindere în calitate de [REDACTED];
5. Apar suspiciuni asupra faptului că o parte din obiectele de mică valoare și scurtă durată sunt achiziționate de la angajații Întreprinderii;
6. La procurarea materialelor/obiectelor de mică valoare și scurtă durată de la persoane fizice, întreprinderea a admis calcularea și achitarea eronată a impozitului reținut la sursa de plată, ca rezultat s-a admis totodată și întocmirea incorectă a dărilor de seamă IPC18 și IPC21.

Totodată, au fost întocmite acte de achiziție în perioada anilor 2020-2023 cu privire la procurarea serviciilor de sudare, reparație a pieselor auto, uzura automobilului, etc. de la persoane fizice, în sumă totală de **27.980,45 lei**, inclusiv: a.2020-5.674 lei; a.2021-8.365,25 lei; a.2022-7.098 lei; a.2023-6.843,20 lei, pe blanchete de „acte de achiziție privind locațiunea”, fiind admis încălcarea prevederilor art.257, alin(2) din Codul Fiscal, care stipulează că „Folosirea formularelor tipizate de documente primare cu regim special de un alt model decât cel stabilit prin act normativ în vigoare, precum și folosirea formularelor tipizate de documente primare cu regim special plastografiate sau străine se sancționează cu amendă în mărime de la 25% la 35% din suma operațiunilor economice înscrise în astfel de documente”.

Se atestă faptul că, în baza Deciziei nr.6/6 din 29 iunie 2018 emisă de Consiliul orașenesc Căușeni, facturi fiscale seria și numărul AAD 4172883 din 22 mai 2018 și actului de transmitere din 30 iunie 2018, au fost transmise bunuri cu titlu gratuit de la balanța Primăriei or.Căușeni la balanța Î.M.,„Salubritate și Amenajare” Căușeni, pubele 1.000 bucăți în valoare de 249 mii lei.

S-a stabilit că, pubelele transmise cu titlu gratuit, urmau a fi repartizate beneficiarilor, conform Regulamentului cu privire la modul de repartizare a pubelelor pentru colectarea deșeurilor, aprobat de Consiliul orașenesc Căușeni, contra unei taxe de 249 lei/unitatea, în baza cererii și a contractului de salubritate.

Necâtând la faptul că pe parcursul perioadei anilor 2020-2023 au fost transmise pubele în gestiune către beneficiari în baza contractelor întocmite, la situația din 31 decembrie 2023 în evidența contabilă a întreprinderii se găsesc același număr de 1.000 bucăți de pubele primite în gestiune încă din 30 iunie 2018, numai că la valoarea de 75.010 lei.

Constatăm că, Întreprinderea nu efectuează inventarii selective, inopinate pentru stabilirea controlului asupra integrității bunurilor, respectarea de către gestionari a modului stabilit de ținere a evidenței primare și a regulilor de păstrare.

Inventarierea se efectuează conform dispoziției conducătorului Î.M.,„Salubritate și Amenajare” Căușeni, de către membrii comisiei de inventariere care sunt salariați ai întreprinderii sau de comisii speciale, în componența cărora se includ persoane competente.

2. Constatarea calculării și achitării salariului și a contribuțiilor sociale

Raporturile de muncă în cadrul Întreprinderii Municipale „Salubritate și amenajare” Căușeni sunt reglementate de Codul muncii al RM nr.154-XV din 28.03.2003, Legea salarizării nr.847-XV din 14.02.2002 și Hotărârea Guvernului cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară nr.743 din 11.06.2002 cu modificările și completările ulterioare, Convenția Colectivă, Contracte colective de muncă încheiate între administrație și comitetul sindical al întreprinderii, Regulamentul privind remunerarea salariaților, precum și de alte acte normative.

Schemele de încadrare a personalului pentru sectorul *Salubritate* au fost aprobate și coordonate de către Consiliul administrativ al întreprinderii în număr de 38 unități pentru fiecare an al perioadei 2020-2022 și în număr de 33 unități pentru anul 2023.

Schemele de încadrare a personalului pentru *sectorul Amenajare* au fost aprobate și coordonate de către Consiliul orașenesc Căușeni și Primarul or.Căușeni, după cum urmează:

- Decizia nr.4.1 din 19.12.2019, cu alocarea mijloacelor financiare din bugetul Primăriei în sumă totală de 1.488.300 lei, inclusiv salariul angajaților, asigurarea medicală și fondul social, pentru un număr de 30 unități pentru anul 2020;

- Decizia nr.11.1 din 08.12.2020, cu alocarea mijloacelor financiare din bugetul Primăriei în sumă totală de 1.620.506 lei, inclusiv salariul angajaților și fondul social, pentru un număr de 27 unități pentru anul 2021;

- Decizia nr.9.1 din 26.11.2021, cu alocarea mijloacelor financiare din bugetul Primăriei în sumă totală de 1.971.576 lei, inclusiv salariul angajaților și fondul social, pentru un număr de 30 unități pentru anul 2022;

- Decizia nr.3.1 din 16.02.2023, cu alocarea mijloacelor financiare din bugetul Primăriei în sumă totală de 2.235.120 lei, inclusiv salariul angajaților și fondul social, pentru un număr de 30 unități pentru anul 2023.

În conformitate cu prevederile art.2 din Legea cu privire la antreprenariat și întreprinderi nr.845-XII din 03.01.1992 și art.23 din Legea salarizării nr.847-XV din 14.02.2002, administratorul întreprinderii dispune de contract individual de muncă, prin care se confirmă legalitatea aflării acestuia în funcția deținută, drepturile și obligațiile reciproce, inclusiv modul în care își exercită atribuțiile de antreprenor și nu în ultimul rând poartă responsabilitate pentru neexecutarea sau executarea neconformă a obligațiilor.

La întreprindere retribuirea muncii se efectuează în baza salariului tarifar/de funcție și suplimentelor aferente eficienței și vechimii în muncă, iar la nivelul retribuirii nu este inferior salariului minim stabilit de legislația în vigoare.

Pe parcursul misiunii a fost verificată corectitudinea calculării salariilor de funcție, suplimentelor, adaosurilor, premiilor, altor plăți salariale, precum și achitarea lor, reținerile efectuate din salariu, care a fost efectuată prin metoda contrapunerii datelor din ordinele emise pe întreprindere cu datele din tabelele de evidență a timpului de muncă, listele de plată, ordinele de plată, în rezultatul căreia au fost depistate unele încălcări a legislației privind remunerarea muncii.

În procesul verificării selective a legalității și corectitudinii stabilirii salariilor am constatat că, necâtând la faptul că angajații dețin carduri bancare salariale, fără cerere și fără ordinul administratorului, pe parcursul lunii prin casieria Întreprinderii este achitat salariul în mai multe rate, iar diferența de salariu rămasă la sfârșitul lunii se efectuează prin transfer bancar la cardul salariaților.

Pentru perioada 01.01.2020-31.12.2023, conform documentelor contabile și dărilor de seamă lunare și anuale, a fost calculat salariul angajaților, cu reținerea impozitelor, după cum urmează:

- Pentru anul 2020, venitul îndreptat spre achitare pentru 50 de salariați a constituit suma de 2.696.215,42 lei, cu reținerea primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă de 121.329,69 lei, contribuțiile individuale de asigurări sociale de stat obligatorii – 161.773 lei și impozitul pe venit reținut din salariu în sumă de 128.941,82 lei;

- Pentru anul 2021, venitul îndreptat spre achitare pentru 71 de salariați a constituit suma de 2.733.435,28 lei, cu reținerea primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă de 246.009,40 lei și impozitul pe venit reținut din salariu în sumă de 139.650,21 lei;

- Pentru anul 2022, venitul îndreptat spre achitare pentru 65 de salariați a constituit suma de 3.235.728,04 lei, cu reținerea primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă de 291.215,52 lei și impozitul pe venit reținut din salariu în sumă de 187.250,66 lei;

- Pentru anul 2023, venitul îndreptat spre achitare pentru 63 de salariați a constituit suma de 3.540.896,41 lei, cu reținerea primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă de 318.680,81 lei și impozitul pe venit reținut din salariu în sumă de 222.625,29 lei.

Se atestă faptul că, salariile angajaților nu se achită cu regularitate, înregistrându-se întârzieri la plata acestora. La situația din 31 decembrie 2023, nu ne putem exprima asupra sumei exacte a datoriilor față de angajați din cauza diferențelor dintre suma salariilor destinate achitării și impozitele reținute, reflectate în evidența contabilă și suma salariilor prezentate în raportul lunar IPC21 și raportul anual IALS21. Aceste neconcordanțe creează o imagine neclară asupra situației financiare reale a întreprinderii, în ceea ce privește obligațiile fiscale.

În procesul verificării am constatat, că achitarea salariului lunar se reflectă eronat în evidența contabilă. În mod specific, impozitul pe venit reținut și primele medicale se rețin din salariul angajaților la data calculării salariului, și nu conform prevederilor Codului Fiscal, care stipulează că aceste rețineri urmează să aibă loc la data *achitării efective a salariului*.

În cadrul Întreprinderii, salariile nu se achită la data calculării, ceea ce duce la o discrepanță în gestionarea fiscală. Conform legislației în vigoare, impozitul pe venit și primele medicale trebuie reținute în momentul în care salariul este efectiv achitat angajaților, iar neconformarea la această cerință se consideră o abatere de la prevederile legale și fiscale.

Astfel, modul de reținere a impozitului pe venit din salariu este prevăzut în Regulamentul cu privire la reținerea impozitului pe venit din salariu și din alte plăți efectuate de către angajator în folosul persoanelor fizice care nu practică activitate de întreprinzător, aferente muncii prestate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.697/2014.

Totodată, relatăm că, potrivit pct.3 din Regulamentul menționat, *obiect al impunerii pentru salariați este venitul sub formă monetară și/sau nemonetară îndreptat spre achitare* în folosul acestora sub formă de salarii, precum și venitul îndreptat spre achitare sub formă de alte surse de venit impozabile, specificate la art.18 din Codul Fiscal.

Această practică nu doar că încalcă prevederile Codului Fiscal, dar și afectează acuratețea evidențelor contabile și financiare ale întreprinderii. Reținerea prematură a impozitului din salariu și a primelor medicale creează o abatere de la imaginea reală a situației financiare și a obligațiilor fiscale reale ale întreprinderii.

Mai mult ca atât, întreprinderea se confruntă în mod constant cu dificultăți financiare, care contribuie la întârziere la plata salariilor. Aceste dificultăți financiare agravează problema reținerilor neconforme ale impozitelor și primelor medicale, accentuând instabilitatea financiară a întreprinderii.

În tabelul de mai jos este reflectată „Informația cu privire la cheltuielile aferente retribuirii muncii pentru perioada 01.01.2020-31.12.2023” din cadrul Î.M., Salubritate și Amenajare”

	Numele, prenumele	Funcția	2020	2021	2022	2023
		Sectorul Amenajare				
1			0,00	0,00	33.515,15	23.022,54
2			0,00	0,00	5.600,00	109.096,26
3			18.540,28	40.381,91	70.850,04	83.495,52
4			46.784,57	48.371,44	56.456,97	66.147,72
5			41.994,61	60.203,08	71.095,24	73.105,57
6			1.636,36	20.373,60	29.448,23	0,00
7			48.881,55	51.139,39	58.753,01	37.755,34
8			47.112,51	50.836,93	63.677,41	76.848,62
9			12.007,80	42.515,45	0,00	0,00
10			53.250,76	62.324,99	80.082,64	69.161,29
11			45.572,70	30.031,36	0,00	0,00
12			0,00	0,00	24.858,00	3.150,00
13			45.862,61	54.950,00	54.028,71	48.344,32
14			19.307,30	5.663,64	11.624,25	20.574,00
15			49.126,30	46.574,56	16.870,39	0,00
16			13.298,70	0,00	0,00	0,00
17			48.616,41	56.294,95	38.621,93	81.752,22
18			56.561,99	50.310,63	61.964,23	67.723,88
19			11.726,55	36.296,07	15.697,41	0,00
20			25.734,19	3.500,00	0,00	0,00
21			38.879,31	43.715,90	0,00	0,00
22			47.432,09	51.910,38	62.923,96	13.266,12
23			49.964,01	51.414,34	71.329,38	83.805,48
24			34.938,66	0,00	0,00	0,00
25			14.250	16.321,93	15.343,82	9.000,00
26			27.720,36	12.394,12	0,00	0,00
27			14.634,87	97,22	0,00	0,00
28			36.081,08	13.912,70	0,00	0,00
29			45.213,35	50.489,35	59.083,06	52.239,28
30			48.220,83	47.256,01	62.300,02	67.301,58
31			31.332,69	0,00	0,00	0,00
32			47.476,39	53.393,36	65.808,59	74.204,97
34			47.113,42	45.627,03	67.211,67	77.570,91
35			14.828,57	48.781,93	37.689,20	0,00
36			2.340	0,00	0,00	0,00
37			13.011,04	650,00	0,00	0,00
38			0,00	17.500,00	51.798,85	69.867,11
39			0,00	20.125,00	35.008,62	39.854,77
40			42.788,40	52.414,92	59.535,18	73.602,58
42			0,00	17.500,00	49.545,12	59.380,95
43			0,00	0,00	0,00	53.407,73
44			0,00	0,00	36.268,94	52.553,04
45			0,00	0,00	0,00	35.612,40
46			9.799,52	0,00	0,00	0,00
47			0,00	0,00	21.742,50	0,00
48			818,18	0,00	0,00	0,00
49			0,00	0,00	800,00	0,00
50			0,00	0,00	5.367,82	0,00
51					15.781,40	0,00
	Total (amenajare):		1.152.857,96	1.203.272,19	1.410.681,74	1.521.844,20
		Sectorul Salubritate				
1			201.009,77	150.238,54	193.277,28	40.743,56
2			0,00	41.636,36	61.602,93	128.450,78
3			58.962,98	17.941,86	0,00	3.313,64
4			0,00	0,00	32.384,42	0,00
5			55.416,27	20.769,56	0,00	92.468,54

6			0,00	0,00	0,00	46.371,95
7			9.160,48	10.879,39	11.681,91	19.075,24
8			50.336,41	50.559,56	0,00	0,00
9			4.658,82	0,00	0,00	0,00
10			0,00	8.400,00	47.684,85	33.366,84
11			61.455,62	67.289,42	67.515,90	74.170,35
12			61.099,08	59.906,43	77.176,52	74.821,90
13			0,00	41.180,55	23.151,05	31.628,25
14			47.114,02	39.747,01	0,00	0,00
15			0,00	0,00	6.958,74	0,00
16			0,00	0,00	0,00	642,86
17			0,00	19.767,46	0,00	0,00
18			0,00	12.986,31	0,00	0,00
19			0,00	0,00	3.613,64	0,00
20			0,00	0,00	0,00	22.457,13
21			33.483,13	0,00	0,00	0,00
22			0,00	0,00	0,00	1.856,25
23			27.886,36	27.549,67	28.689,55	47.161,64
24			48.545,62	53.586,56	29.322,67	44.160,49
25			27.252,18	27.580,38	28.122,20	49.054,95
26			48.095,77	45.775,77	58.384,79	66.347,15
27			0,00	0,00	17.954,55	21.808,12
28			46.768,67	45.461,02	64.781,94	62.270,91
29			0,00	175,00	0,00	0,00
30			0,00	0,00	32.180,59	70.060,84
31			0,00	0,00	17.091,99	147.273,42
32			53.787,91	66.732,28	86.381,30	72.785,72
33			45.792,41	0,00	0,00	0,00
34			50.038,06	53.553,70	67.856,09	74.276,26
35			40.000,69	40.718,79	55.851,93	51.600,00
36			64.220,26	71.445,26	69.214,04	76.041,03
37			55.173,74	67.188,51	67.268,34	73.523,49
38			9.936,81	0,00	0,00	0,00
39			95,220	94.329,10	94.654,04	0,00
40			0,00	27.084,01	72.236,19	72.955,52
41			42.532,49	33.693,15	0,00	0,00
42			0,00	48.954,06	27.412,90	0,00
43			7.092,41	10.109,02	50.945,13	20.225,27
44			0,00	0,00	0,00	69.444,42
45			0,00	456,52	57.532,67	19.120,17
46			56.542,08	68.591,63	45.597,06	49.685,53
47			0,00	17.826,09	73.914,56	0,00
48			0,00	0,00	0,00	3.272,73
49			0,00	0,00	0,00	15.627,70
50			0,00	0,00	0,00	76.159,08
51			66.339,72	37.660,67	76.054,15	76.807,41
52			58.411,22	52.627,28	72.349,82	79.600,47
33			59.813,52	65.331,08	75.870,45	65.321,62
53			26.789,31	27.251,21	30.332,10	45.100,98
54			1.909,09	5.179,88	0,00	0,00
55			28.512,56	0,00	0,00	0,00
	Total (salubrizare):		1.543.357,46	1.530.163,12	1.825.046,29	2.019.052,21
	Total pe întreprindere:		2.696.215,42	2.733.435,28	3.235.728,04	3.540.896,41

În urma verificării documentelor contabile privind calcularea impozitului pe venit reținut din salariu pentru anul 2020, s-a depistat că Întreprinderea a calculat și reținut incorect impozitul din salariu în sumă totală de **789,66 lei**, astfel:

- [REDACTAT], a fost reținut mai mult cu suma de 240 lei;
- [REDACTAT] urmează de reținut suma de 114,99 lei;
- [REDACTAT] urmează de reținut suma de 46,88 lei;
- [REDACTAT], a fost reținut mai mult cu suma de 231,54 lei;
- [REDACTAT], a fost reținut mai mult cu suma de 240 lei;
- [REDACTAT] a fost reținut mai mult cu suma de 240 lei;
- [REDACTAT], a fost reținut mai mult cu suma de 240 lei;
- [REDACTAT] urmează de reținut suma de 240,01 lei.

Ca rezultat la contrapunerea datelor din evidența contabilă a Întreprinderii și datele prezentate la Serviciul Fiscal de Stat am constatat că „*Nota de informare privind salariul și alte plăți efectuate de către angajator în folosul angajaților, precum și plățile achitate rezidenților din alte surse de venit decât salariul și impozitul pe venit reținut din aceste plăți*” pentru perioada fiscală a anului 2020 a fost prezentată cu informații neveridice.

Conform deciziei Consiliului orașenesc nr.11/1 din 08.12.2020, s-a hotărât ca din bugetul Primăriei or.Căușeni să fie transferate mijloace bănești pentru tichete electronice de masă pentru unele categorii de angajați ai întreprinderii. În baza informației prezentate către Consiliul orașenesc Căușeni de către administrația Întreprinderii, se solicită să fie transferate mijloace bănești pentru 30 muncitori pentru anii 2021-2023 a câte 277.200 lei pentru fiecare an. Astfel, pe parcursul anilor 2022-2023 a fost transferată suma de **466.935,04 lei**.

În tabelul de mai jos este reflectată „*Informația cu privire la acordarea tichetelor de masă salariaților din cadrul Î.M., Salubritate și Amenajare*” pentru perioada 01.01.2020-31.12.2023

	Numele, prenumele	Funcția	Registrul prezentat la Primăria or.Căușeni					Eliberat conform Registrului de salariu			
			2020	2021	2022	2023	Total	2022	2023	Total	diferența
Sectorul Amenajare											
1	[REDACTAT]	[REDACTAT]	0	0	5.530	2.800	8.330	5.530	2.800	8.330	0
2	[REDACTAT]	[REDACTAT]	0	0	1.680	8.155	9.835	1.680	8.155	9.835	0
3	[REDACTAT]	[REDACTAT]	0	0	8.505	8.260	16.765	8.505	8.260	16.765	0
4	[REDACTAT]	[REDACTAT]	0	0	8.155	8.715	16.870	8.155	8.715	16.870	0
5	[REDACTAT]	[REDACTAT]	665	2.555	8.120	7.630	18.970	10.675	7.630	18.305	-665
6	[REDACTAT]	[REDACTAT]	0	2.065	2.695	0	4.760	4.760	0	4.760	0
7	[REDACTAT]	[REDACTAT]	350	2.275	7.105	8.120	17.850	9.380	8.120	17.500	-350
8	[REDACTAT]	[REDACTAT]	665	0	0	0	665	0	0	0	-665
9	[REDACTAT]	[REDACTAT]	0	0	7.070	0	7.070	7.070	0	7.070	0
10	[REDACTAT]	[REDACTAT]	0	0	7.630	6.335	13.965	7.630	6.335	13.965	0
11	[REDACTAT]	[REDACTAT]	665	1.890	0	0	2.555	1.890	0	1.890	-665
12	[REDACTAT]	[REDACTAT]	0	0	6.860	6.090	12.950	6.860	6.090	12.950	0
13	[REDACTAT]	[REDACTAT]	0	0	1.540	2.485	4.025	1.540	2.485	4.025	0
14	[REDACTAT]	[REDACTAT]	665	1.610	1.890	0	4.165	3.500	0	3.500	-665
15	[REDACTAT]	[REDACTAT]	665	1.715	3.885	7.245	13.510	5.600	7.245	12.845	-665

16			665	2.485	8.155	8.785	20.090	10.640	8.785	19.425	-665
17			0	175	735	0	910	910	0	910	0
18			665	2.415	6.930	1.645	11.655	10.010	1.645	11.655	0
19			665	2.240	7.875	7.770	18.550	10.115	7.770	17.885	-665
20			0	0	7.980	6.160	14.140	7.980	6.160	14.140	0
21			280	2.205	8.120	7.700	18.305	10.325	7.700	18.025	-280
22			385	2.450	8.085	7.945	18.865	10.535	7.945	18.480	-385
23			665	2.170	8.085	8.015	18.935	10.255	8.015	18.270	-665
24			0	0	7.630	7.350	14.980	7.630	7.350	14.980	0
25			0	0	0	315	315	0	315	315	0
26			280	2.240	7.035	8.855	18.410	9.275	8.855	18.130	-280
27			0	0	7.315	7.805	15.120	7.315	7.805	15.120	0
28			0	0	0	7.630	7.630	0	7.630	7.630	0
29			665	2.485	5.145	7.070	15.365	7.630	7.070	14.700	-665
30			0	0	0	5.495	5.495	0	5.495	5.495	0
31			665	2.590	4.095	0	7.350	6.685	0	6.685	-665
32			0	0	735	0	735	735	0	735	0
33			0	0	4.200	0	4.200	4.200	0	4.200	0
34			665	0	0	0	665	0	0	0	-665
35			0	0	2.520	0	2.520	2.520	0	2.520	0
36			0	0	2.380	0	2.380	2.380	0	2.380	0
Total (amenajare):			9.275	33.565	167.685	158.375	368.900	201.915	158.375	360.290	-8.610

Sectorul Salubritate

	Numele, prenumele	Funcția	Registrul prezentat la Primăria or.Căușeni					Eliberat conform Registrului de salariu			
			2020	2021	2022	2023	Total	2022	2023	Total	diferența
1			0	0	0	5.880	5.880	0	5.880	5.880	0
2			700	1.645	0	0	2.345	1.645	0	1.645	-700
3			0	0	2.170	0	2.170	2.170	0	2.170	0
4			700	1.855	2.345	7.630	12.530	4.200	7.630	11.830	-700
5			350	1.750	0	0	2.100	1.750	0	1.750	-350
6			665	0	0	0	665	0	0	0	-665
7			0	0	0	3.990	3.990	0	3.990	3.990	0
8			0	0	0	2.940	2.940	0	2.940	2.940	0
9			0	1.050	0	0	1.050	1.050	0	1.050	0
10			350	2.835	700	4.690	8.575	3.535	4.690	8.225	-350
11			0	0	2.275	2.310	4.585	2.275	2.310	4.585	0
12			0	0	1.925	8.085	10.010	1.925	8.085	10.010	0
13			700	2.835	2.380	8.190	14.105	5.215	8.190	13.405	-700
14			700	1.960	3.045	7.770	13.475	5.005	7.770	12.775	-700
15			280	1.435	3.045	8.505	13.265	4.480	8.505	12.985	-280
16			700	2.835	3.045	7.700	14.280	5.880	7.700	13.580	-700
17			700	0	0	0	700	0	0	0	-700
18			0	0	1.680	8.085	9.765	1.680	8.085	9.765	0
19			700	1.820	2.275	1.610	6.405	4.865	1.610	6.475	70
20			0	1.120	0	0	1.120	1.120	0	1.120	0
21			0	0	0	7.350	7.350	0	7.350	7.350	0
22			0	0	2.240	1.330	3.570	2.240	1.330	3.570	0
23			700	2.835	315	4.830	8.680	2.835	4.830	7.665	-1.015
24			700	2.730	2.800	5.320	11.550	5.075	5.320	10.395	-1.155
25			0	2.380	0	0	2.380	2.380	0	2.380	0
Total (salubritate):			7.945	29.085	30.240	96.215	163.485	59.325	96.215	155.540	-7.945
Total pe întreprindere:			17.220	62.650	197.925	254.590	532.385	261.240	254.590	515.830	-16.555

Contra punând datele din evidența contabilă conform Registrului de salariu a întreprinderii cu informația prezentată în tabelul de mai sus, am stabilit faptul că angajaților le-au fost calculate și

îndreptate spre achitare la cardurile bancare suma totală de **518.830 lei**, inclusiv pe parcursul anului 2022 suma de 261.240 lei (pentru perioada anilor 2020-2022) și suma de 254.590 lei, pentru anul 2023.

Se atestă faptul, că conform informației prezentată în tabelul de mai sus, întocmită în baza Registrului prezentat la Primăria or.Căușeni nu corespunde cu Registrul de salariu a întreprinderii la suma de 16.555 lei.

Totodată, verificând Registrul de evidență a tichetelor electronice de masă și Registrul de salariu, am constatat că în Registrul de salariu lipsesc unele persoane care se aflau la momentul întocmirii Registrului, care ulterior era prezentat la Primăria or.Căușeni.

În urma verificării documentelor primare, am constatat că administrația Î.M.,Salubritate și Amenajare” a primit facturi fiscale de la agentul economic UP Servicii S.R.L., cod fiscal 1017600044889, pentru procurarea tichetelor electronice de masă. Facturile fiscale au fost eliberate în perioada 28.02.2022-06.02.2024.

Ține de menționat faptul, că la rândul său administrația Întreprinderii eliberează facturi fiscale către Primăria or. Căușeni, pentru compensarea tichetelor electronice de masă, până la data primirii facturilor fiscale de la „UP Servicii” S.R.L.

În tabelul de mai jos este prezentată informația cu privire la primirea și eliberarea facturilor fiscale pentru procurarea tichetelor electronice de masă pentru sectorul Salubritate.

„UP Servicii” S.R.L.			Primăria or.Căușeni				
Data livrării	Factura fiscală	Suma	Data	Factura fiscală	Tichete de masă	Contribuții de asigurări sociale	Suma
28.02.2022	EAA009050310	15.190	23.12.2020	II0626535	17.220		17.220
28.02.2022	EAA009050287	1.365					
Total:		16.555	Total a.2020:		17.220		17.220
28.02.2022	EAA009050290	15.540	22.02.2021	II0626543	14.875	3.570,00	18.445,00
28.02.2022	EAA009050299	14.980	02.03.2021	II0626545	14.980	3.595,20	18.575,20
28.02.2022	EAA009050316	15.330	02.04.2021	II0626548	15.330	3.679,20	19.009,20
28.02.2022	EAA009050306	17.465	18.04.2021	II0626552	17.465	4.191,60	21.656,60
Total:		63.315	Total: lunile 01-04.2021		62.650	15.036,00	77.686,00
	factura - lipsă	5.705	11.10.2022	II0626552	5.705	1.369,20	7.074,20
14.11.2022	EAD000914262	7.595	08.11.2022	II0626552	7.595	1.822,80	9.417,80
07.12.2022	EAE000356613	8.505	02.12.2022	II0626552	8.505	2.041,20	10.546,20
13.01.2023	EAE000976886	8.435	04.01.2023	II0945561	8.435	2.024,40	10.459,40
Total:		30.240	Total: lunile 09-12.2022		30.240	7.257,60	37.497,60
28.04.2023	EAG000812370	8.365	07.02.2023	II0945564	8.365	2.007,60	10.372,60
28.04.2023	EAG000812375	7.490	02.03.2023	II0945570	7.490	1.797,60	9.287,60
05.05.2023	EAG000963786	8.295	03.04.2023	II0945572	8.295	1.990,80	10.285,80
05.05.2023	EAG000963788	6.720	02.05.2023	II0945585	6.720	1.612,80	8.332,80
08.06.2023	EAH000549826	7.175	05.06.2023	II0945588	7.175	1.722,00	8.897,00
06.07.2023	EAI000087691	8.785	03.07.2023	AAQ9291925	8.785	2.108,40	10.893,40
07.08.2023	EAI000653796	7.665	02.08.2023	AAQ9292003	7.665	1.839,60	9.504,60
25.09.2023	EAJ000542167	8.330	01.09.2023	AAR7944984	8.330	1.999,20	10.329,20
05.10.2023	EAJ000842047	7.735	02.10.2023	AAR7945068	8.050	1.932,00	9.982,00
05.11.2023	EAK000563280	8.785	01.11.2023	AAR7945114	8.470	2.032,80	10.502,80
07.12.2023	EAL000282904	9.065	01.12.2023	AAS4753418	9.065	2.175,60	11.240,60
06.02.2024	EAM000417436	7.805	02.01.2024	AAS4753522	7.805	1.873,20	9.678,20
Total:		96.215	Total: a.2023		96.215	23.091,60	119.306,60
Total:		206.325	Total:		206.325	45.385,20	251.710,20

Constatări privind premiarea personalului

Grupul de audit a supus verificării corectitudinea calculării și achitării premiilor angajaților Întreprinderii.

Ține de menționat faptul că, administrația a acordat premii pentru rezultatele activității trimestriale și anuale, premii cu prilejul jubileelor, sărbătorilor profesionale și ajutoare materiale, necâtând la faptul că rezultatul financiar pentru perioada verificată al Întreprinderii fiind negativ.

Contrar prevederilor pct. 13² din Hotărârea Guvernului cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară nr.743 din 11.06.2002, care stipulează că „Mărimile altor plăți prevăzute în contractul individual de muncă sau în contractul colectiv de muncă (ajutor material, premii unice) se determină în fiecare caz concret, în funcție de mijloacele financiare disponibile din economiile mijloacelor pentru retribuirea muncii. Totodată, cuantumul acestor plăți, care se plătesc din contul economisirii mijloacelor pentru retribuirea muncii, acordate conducătorului, întreprinderii de stat, municipale, al societății pe acțiuni cu capital integral sau majoritar de stat și al entității monopoliste, indicate de Guvern, pe parcursul unui an, nu va depăși 3 salarii de funcție”, în condițiile unei activități în pierderi și în lipsa permanentă de mijloace financiare disponibile a sursei de acoperire a cheltuielilor suportate, au fost calculate premii cu ocazia sărbătorilor, jubileelor angajaților, în sumă totală de – **292.780 lei**, inclusiv: anul 2020 – 150.900 lei; anul 2021 – 43.480 lei; anul 2022 – 71.300 lei; anul 2023 – 27.100 lei și ajutoare materiale în sumă totală de – **288.050 lei**, inclusiv: anul 2020 – 53.000 lei; anul 2021 – 46.300 lei; anul 2022 – 79.500 lei; anul 2023 – 109.250 lei.

Ca rezultat, în urma verificării, s-a stabilit faptul că [REDACTED], în perioada anilor 2020-2022, cu derogare de la prevederile art.8 din Legea cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală nr.246 din 22.11.2017 și anume fără acordul fondatorului și-a aprobat prin Ordin ([REDACTED]) și și-a achitat neîntemeiat premii în sumă totală de **55.250 lei** și totodată au fost calculate contribuții de asigurări sociale în sumă de 12.750 lei.

La cele relatate mai sus, [REDACTED] a primit și un ajutor material în sumă de 17 mii lei (anul 2020-8.500 lei și anul 2022 -8.500 lei).

Constatări cu privire la transferurile de mijloace bănești efectuate de Primăria or.Căușeni către Î.M. „Salubritate și Amenajare” pentru întreținerea sectorului Amenajare

În urma verificării documentelor contabile și financiare ale întreprinderii am stabilit că, în perioada 01.01.2020-31.12.2023, Î.M. „Salubritate și Amenajare” Căușeni a beneficiat de transferuri de mijloace bănești efectuate de către Primăria or.Căușeni, pentru întreținerea sectorului Amenajare în sumă totală de **8.050.936,59 lei**, inclusiv: pentru anul 2020 în sumă de 1.566.771,15 lei; pentru anul 2021 în sumă de 1.675.504,36 lei; pentru anul 2022 în sumă de 2.267.886,75 lei și pentru anul 2023 în sumă de 2.540.774,33 lei.

Mijloacele financiare au fost transferate la contul bancar MD04VI022240500000130MDL, deschis la B.C., „Victoriabank” S.A., sucursala nr.5, Căușeni.

Transferurile efectuate au fost utilizate pentru achitarea plăților salariale, asigurarea medicală, fondul social, procurarea bunurilor, mărfurilor și serviciilor pentru sectorul Amenajare.

Atragem atenția asupra faptului că, Î.M. „Salubritate și Amenajare” Căușeni, pentru perioada anilor 2020-2022 deține extrase bancare pe suport de hârtie, care justifică efectuarea încasărilor și

plăților efectuate, dar reflectă parțial faptele economice în conturi și registre contabile și în cartea mare, fapt ce a dus la contabilizarea doar a unei părți din activitatea economică a întreprinderii.

Contrar prevederilor art.2,5,10,11,13,14 și 15 din Legea contabilității și raportării financiare nr.287 din 15.12.2017 a încasat și exercitat plăți în sumă de 8.050.936,59 lei, pentru întreținerea sectorului Amenajare, fără reflectarea faptelor economice luate în ansamblu pe întreprindere în conturile și registrele contabile, care în final urmau să modifice creanțele, datoriile, consumurile, cheltuielile, veniturile și rezultatul financiar al întreprinderii.

Reiterăm și faptul că, din mijloacele financiare acordate de către Primăria or. Căușeni pentru întreținerea sectorului *Amenajare* pentru perioada anilor 2020-2023 în sumă de **8.050.936,59 lei**, fără acordul fondatorului, administrația Î.M. „Salubritate și Amenajare” Căușeni efectuează transferuri bancare către sectorul Salubritate în sumă totală de **160.076,24 lei** și totodată le utilizează pentru necesitățile sectorului de Salubritate, inclusiv:

- La data de 24.12.2020 s-a transferat suma de 81.400 lei către „Alpaco Cons” S.R.L. - plată pentru reparația capitală a camerei de odihnă în baza facturii fiscale EAA004048633;
- La data de 05.11.2021 s-a transferat suma de 79.165 lei – plată pentru impozitele calculate și reținute din salariu pentru luna octombrie a.2021 (contribuții de asigurări sociale în sumă de 7.525 lei, prime de asigurare medicală în sumă de 31.158 lei, impozitul pe venit reținut din salariu în sumă de 23.654 lei și TVA în sumă de 17.486 lei);
- La data de 26.01.2022 s-a transferat suma de 1.812 lei către „Solgon” S.R.L. – plată pentru servicii de spălare a transportului, în baza facturilor fiscale AAS0542864, AAS8969275;
- La data de 26.04.2022 s-a transferat suma de 20.435,84 lei - plată pentru TVA;
- La data de 08.06.2022 s-a transferat suma de 1.520 lei – plata parțială a salariului la card;
- La data de 06.04.2023 s-a transferat suma de 300 lei către „Agropiese TGR Grup” S.R.L., plata pentru piese de schimb, în baza facturii fiscale EAG000094322;
- La data de 13.09.2023 s-a transferat suma de 55.595,40 lei - plată pentru contribuții de asigurări sociale și plata pentru combustibil către Lukoil Moldova S.R.L., în baza facturii fiscale EAI000105990;
- La data de 25.09.2023 s-a transferat suma de 1.248 lei - plată pentru servicii telefonie fixă livrată de către „Moldtelecom” S.A, conform facturii fiscale AAR8379751.

Ca rezultat la îndeplinirea misiunii, am constatat că:

1. Calcularea salariilor și reflectarea acestora în evidența contabilă și în rapoartele fiscale se efectuează cu derogări la prevederile legale;
2. Reținerea impozitelor și a primelor medicale nu se efectuează la data achitării efective a salariilor;
3. Întreprinderea nu a efectuat controale interne pentru a asigura conformitatea cu reglementările fiscale și pentru a preveni repetarea acestor abateri în viitor;
4. Totodată, nu au fost elaborate și implementate strategii financiare pentru a depăși dificultățile financiare curente și pentru a asigura stabilitatea pe termen lung a întreprinderii.

3. Constatarea corectitudinii efectuării operațiunilor de casă și bancare

La acest compartiment am verificat corespunderea evidenței mijloacelor bănești cu prevederile actelor normative în vigoare. În vederea atingerii scopului am verificat documentele primare privind evidența mijloacelor bănești, corespunderea evidenței sintetice a mijloacelor bănești

celei analitice și am Verificat tipurile de decontări prin virament și corectitudinea reflectării în evidența contabilă a operațiunilor bancare. Evidența mijloacelor bănești se ține la contul contabil 241 „Casa”.

Menționăm că, cu derogare de la prevederile art. 7 din Legea privind activitatea de antreprenoriat și întreprinderi nr. 845-XII din 03.01.1992 și pct. 5, 7 și 8 din Normele pentru efectuarea operațiunilor de casă în economia națională a Republicii Moldova, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 764 din 25.11.1992, în vigoare până la data de 19.12.2021, s-a admis depășirea termenului de păstrare a mijloacelor financiare în casierie, fiind utilizate lunar în cea mai mare parte la achitarea plăților salariale, procurarea serviciilor de arendă, cheltuielilor gospodărești, etc.

La data de *06 decembrie 2024*, conform ordinului directorului nr.214, a fost efectuată inventarierea inopinată a mijloacelor bănești, în rezultatul căreia nu a fost stabilit surplus sau neajuns de mijloace bănești, persoana responsabilă fiind ██████████ Soldul de mijloace bănești la momentul inventarierii a constituit suma de 2.097,80 lei.

Se atestă faptul că, contrar prevederilor pct. 1, 2 și 3 din Recomandările privind întărirea tehnică și dotarea cu mijloace de semnalizare pentru paza antiincendiară a caselor de bani din întreprinderi din Normele pentru efectuarea operațiunilor de casă în economia națională a Republicii Moldova, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.764 din 25.11.1992, Î.M. „Salubritate și Amenajare” Căușeni nu dispune de încăpere separată dotată regulamentar, inclusiv cu sistemă de semnalizare și pază antiincendiară, nefiind asigurată integritatea păstrării și eliberării mijloacelor bănești. Mijloacele bănești se păstrează în masa de lucru a casierului.

4. Creanțe și datorii

Evidența creanțelor și obligațiunilor financiare a Î.M. „Salubritate și Amenajare” Căușeni se efectuează în conformitate cu Planul de conturi, SNC „Creanțe și investiții financiare”, SNC „Capital propriu și datorii”, dar cu unele abateri de la legislația în vigoare.

Î.M. „Salubritate și Amenajare” Căușeni efectuează decontări cu consumatorii privind evacuarea gunoierului și a deșeurilor, lucrărilor de salubritate și alte activități similare cu sold restrâns pe conturile creanțelor comerciale și evidențiază avansurile cu ajutorul operațiunilor manuale. Ca rezultat, apare înregistrarea soldurilor creditoare în situațiile analitice a contului 221 „Creanțe comerciale” defalcate pe clienți/debitori.

În cadrul verificărilor compartimentului de creanțe ale Întreprinderii, **s-a constatat:**

La contul 221.1 „Creanțe comerciale pe teritoriul țării” se organizează contabilitatea creanțelor consumatorilor persoanelor fizice și juridice. Astfel, la data de 31.12.2022, sunt înregistrați debitori, persoane fizice și juridice, cu sold negativ în valoare totală de **3.137,64 lei**, iar la data de 31.12.2023 în valoarea totală de **1.324,56 lei**, după cum urmează:

- **anul 2022:** Asociația de fotbal – 498 lei; Direcția educație, cultură, tineret și sport – 58,24 lei; Fundația „Gratia” – 312 lei; Î.I. Bocal Gheorghe – 576 lei; „Bernat Plus” S.R.L. – 169,40 lei; „Birofarm” S.R.L. – 756 lei; „Impex depozit” S.R.L. – 768 lei.

- **anul 2023:** Asociația de fotbal – 498 lei; Direcția educație, cultură, tineret și sport – 58,24 lei; IPICRCCA Căușeni- 0,32 lei; „Impex depozit” S.R.L. – 768 lei.

La cele relatate mai sus concluzionăm că, la 31.12.2022 și 31.12.2023, din explicațiile contabilității Întreprinderii, în cazul când contul 221.1 prezintă solduri negative, acest fapt indică sumele achitate în avans de către agenții economici. Conform prevederilor legale, aceste solduri

negative nu ar trebui să existe, deoarece ele constituie avansuri primite și urmează să fie contabilizate la contul contabil 523 „Avansuri primite în țară”, cu calcularea TVA din avansurile primite. Această denaturare afectează acuratețea raportării financiare și duce la interpretări greșite ale situației financiare a Întreprinderii.

În urma verificării compartimentului privind evidența datoriilor comerciale, am constatat că aceasta este organizată cu abateri de la normele metodologice și anume:

La contul 521.1 „Datorii comerciale pe teritoriul țării” se organizează contabilitatea datoriilor Întreprinderii față de alte persoane juridice și fizice. De menționat că, în perioada 31.12.2022 - 31.12.2023 sunt înregistrați creditorii cu sold negativ: la 31.12.2022 - sumă totală de 0,73 lei și la situația din 31.12.2023 - suma totală de 178,79 lei. Ulterior, sunt enumerate persoanele juridice a căror solduri indică valori negative:

- **anul 2022:** „Tarol – DD” S.R.L.- 0,73 lei;
- **anul 2023:** Î.M., „Apă Canal”- 128,79 lei; S.C., „Mihasi Test Auto”- 50 lei.

Ținerea evidenței contabile a creanțelor și datoriilor comerciale pentru perioada anilor 2020-2022, a fost efectuată manual în diverse registre ca formă și conținut, fără a ține evidența analitică a agenților economici. Registrele în cauză au fost întocmite cu multiple erori și corectări, iar în unele cazuri irelevante și de neînțeles.

Menționăm faptul că, inventarierea debitorilor și creditorilor pentru perioada anilor 2020-2023 nu a fost efectuată de către Întreprindere conform prevederilor Regulamentului privind inventarierea, aprobat prin Ordinul Ministrului Finanțelor nr.60 din 29 mai 2012. Așadar, nu au fost întocmite listele de inventariere și respectiv nu au fost stabilite termenele de prescripție pentru creanțe/datorii, ceea ce poate duce la riscul calculării penalităților fiscale în cazul depistării datoriilor/creanțelor expirate, care nu au fost casate la timp la venituri și totodată, pentru creanțele cu solduri negative nu a fost calculat și achitat TVA în bugetul statului.

Luând în considerație faptul că, pe parcursul activității sale, Întreprinderea poate înregistra datorii față de personal, furnizori, cumpărători, buget, organele de asigurări sociale, fondator, față de alți creditorii pentru care nu și-au onorat obligațiunile în termenul stabilit și al căror termen de prescripție a expirat, acestea urmează a fi casate și trecute la veniturile Întreprinderii. Termenul de prescripție extinctivă este prevăzut la art.391 alin.1 din Codul Civil al RM, în perioada căreia persoana poate să-și apere dreptul prin intentarea unei acțiuni în instanța de judecată. Ceea ce privește obligațiile fiscale, termenul de prescripție este reglementat la cap.16, art.264-266 din Codul Fiscal nr.1163-XII/1997.

Așadar, Întreprinderea a ignorat prevederile pct.71 din Regulamentul sus-menționat, la petrecerea inventarierii anuale a tuturor tipurilor de creanțe și datorii ce țin de decontările cu furnizorii și antreprenorii, buget, fondatori, instituții financiare, organele de asigurări sociale și medicale, etc.

Soldurile efective ale creanțelor și datoriilor urmează să fie confirmate prin extrase de conturi INV-9 „Extras de cont” (Anexa 13) și/sau acte de verificare a decontărilor reciproce. Extrasul de cont se întocmește și se remite entităților pentru a fi confirmate. Conform prevederilor pct.72 din Regulamentul privind inventarierea, entitățile care primesc extrasele de cont sunt obligate să confirme în termen de 5 zile lucrătoare din data primirii acestora soldul creanței/datorii și să comunice obiecțiile lor.

În cadrul decontărilor cu personalul se verifică:

- suma salariilor neachitate și/sau achitate incorect, motivul apariției acestora;

- suma avansurilor achitate/soldul avansurilor;
- creanțele și datoriile titularilor de avans;
- creanțele și datoriile aferente altor operațiuni (pct.73 din Regulament).

Rezultatele inventarierii creanțelor și datoriilor se înscriu în INV-10 „Lista de inventariere a creanțelor și datoriilor” (anexa 14 din Regulament) în baza datelor din extrasele de cont confirmate de debitori sau creditori, iar în caz de neconfirmare – în baza documentelor primare (pct.74 din Regulament). În cazul depistării datoriilor cu termen de prescripție expirat se întocmește o Notă informativă cu indicarea explicațiilor persoanelor responsabile (pct.74 din Regulament).

Constatări:

1. Nu se efectuează analiza detaliată a termenelor în care au apărut creanțele și datoriile, pentru a putea fi identificate datele inițiale și monitorizarea evoluției acestora;
2. Nu sunt stabiliți termenii de prescripție pentru fiecare categorie de creanțe și datorii pentru a asigura că acestea sunt gestionate corect și în conformitate cu legislația în vigoare;
3. Nu se efectuează inventarierea completă a creanțelor și datoriilor, prin solicitarea actelor de verificare de la agenții economici cu care au avut loc tranzacții;
4. În cazul în care, creanțele și datoriile nu au fost confirmate, nu se iau măsuri suplimentare pentru a obține documentația necesară și a clarifica situația.

4. Constatări privind stabilirea tarifelor pentru evacuarea gunoiului și a deșeurilor, lucrărilor de salubritate și alte activități similare

Activitatea de bază a Î.M., „Salubritate și Amenajare” Căușeni este evacuarea gunoiului și a deșeurilor, lucrări de salubritate și alte activități similare.

În baza deciziei Consiliului orașenesc Căușeni nr.6/5 din 15 decembrie 2015, au fost aprobate tarifele pentru serviciile de salubritate, astfel:

- pentru agenții economici, în mărime de 96 lei/m³, inclusiv TVA;
- pentru persoanele fizice, locatari ai blocurilor locative și sectorul privat, în mărime de 12 lei, fără TVA, pentru o persoană lunar;
- pentru deținătorii de garaje care sunt amplasate în intravilanul orașului, în mărime de 12 lei, fără TVA, pentru o persoană lunar.

În baza deciziei Consiliului orașenesc Căușeni nr.6/2 din 29 septembrie 2021, au fost majorate tarifele pentru serviciile de salubritate, astfel:

- pentru abonații din apartamente – 15 lei, fără TVA, pentru o persoană lunar;
- pentru abonații din gospodării particulare - 30 lei, fără TVA, pentru gospodărie lunar;
- pentru agenții economici - 104 lei/1m³, inclusiv TVA.

Ține de menționat faptul că, la Întreprindere nu se duce evidența volumului real de deșuri transportate și depozitate la gunoiștea orașului, unitățile de transport ale întreprinderii care transportează deșeurile nu sunt cântărite, măsurate pentru a stabili volumul efectiv transportat.

În foile de parcurs a unităților de transport care sunt antrenate la transportarea gunoiului din oraș lipsește volumul deșeurilor sau tonajul transportat și depozitat, însă sunt scrise „rutele de unde au fost transportate deșeurile la gunoiște” și „câte containere au fost golite”.

Contrar prevederilor art.18 „Obligațiile și drepturile entității privind ținerea contabilității și raportarea financiară” din Legea contabilității și raportării financiare nr.287 din 15.12.2017, în

perioada anilor 2020-2023, din partea administrației Întreprinderii nu a fost asigurat controlul intern privind măsurarea cantității efective a deșeurilor transportate și depozitate la gunoiștea orășenească. În acest context de idei, evidența volumului de deșeuri transportate este formal.

5. Constatarea și verificarea corectitudinii înregistrării cheltuielilor ce nu țin de activitatea de antreprenariat și a cheltuielilor incluse nereglementar la formarea sinecostului care au influențat asupra Rezultatului financiar pentru perioada 01.01.2020 – 31.12.2023

Verificând selectiv documentele contabile primare, operațiunile economico-financiare, am constatat că au fost ignorate prevederile art. 10 și 11 din Legea contabilității și raportării financiare nr.287 din 15.12.2017, în lipsa unei activități economico-financiare favorabile și a necesității suportării cheltuielilor în activitatea de bază, *în lipsa fondurilor speciale, formate din profitul întreprinderii*, neîntemeiat au fost cheltuite mijloace bănești pentru achiziționarea cadourilor pentru sărbătorile de iarnă (flori, vin spumant, cadouri, organizarea meselor, etc.) în sumă totală de **35.260,40 lei**, inclusiv în anul 2020 în sumă de 7.935 lei, în anul 2021 în sumă de 450 lei, în anul 2022 în sumă de 17.726 lei și în anul 2023 în sumă de 9.149,40 lei, după cum urmează:

- **„Aster-Plant” S.R.L. – 3.925 lei** - facturile fiscale EAA001662992 din 17.01.2020 în sumă de 705 lei; EAA005558648 din 12.05.2021 în sumă de 450 lei; EAA009945313 din 06.05.2022 în sumă de 620 lei; EAB000680172 din 16.06.2022 în sumă de 400 lei; EAD000445671 din 20.10.2022 în sumă de 400 lei; EAJ000037903 din 30.08.2023 în sumă de 450 lei; EAK 000598777 din 10.11.2023 în sumă de 900 lei;

- **Î.I.,Ivan Nicolaev” – 15.680 lei** - factura fiscală AAK5121786 din 14.12.2020 în sumă de 7.230 lei; EAA008968568 din 24.02.2022 în sumă de 8.450 lei;

- **Î.I.,Sîrghi Grup” – 13.316 lei** - factura fiscală II0917239 din 09.12.2022 în sumă de 7.856 lei și factura fiscală II0917284 din 12.12.2023 în sumă de 5.460 lei;

- **„Imensitate” S.R.L. – 2.339,40 lei** - factura fiscală AAS6308145 din 21.12.2023 în sumă de 2.339,40 lei;

Astfel, administrația Î.M. „Salubritate și Amenajare” Căușeni, contrar prevederilor art. 24 alin. (1) din Codul Fiscal aprobat prin Legea 1163-XIII din 24.04.1997 și pct. 37 și 39 din Regulamentul cu privire la determinarea obligațiilor fiscale aferente impozitului pe venit, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.77 din 30.01.2008, a admis deducerea la cheltuieli ordinare și necesare, a cheltuielilor care nu țin exclusiv de activitatea de întreprinzător, atribuindu-le parțial la deduceri în scopuri fiscale.

În scopul constatării dacă administrația Î.M. „Salubritate și Amenajare” Căușeni a evaluat corect venitul impozabil prin ajustarea datelor evidenței financiare în conformitate cu cerințele Codului Fiscal, au fost supuse verificării documentele primare, ce constată veniturile și cheltuielile. Verificările au fost efectuate în conformitate cu prevederile Titlului I „Dispoziții generale” și Titlul II „Impozitul pe venit” a Codului Fiscal aprobate prin Legea RM nr. 1163-XIII din 24.04.1997 (cu modificările și completările ulterioare), Standardului Național de Contabilitate nr.3 „Componența consumurilor și cheltuielilor întreprinderii”, aprobat prin Ordinul ministrului finanțelor nr. 174 din 25.12.1997, Standardului Național de Contabilitate „Cheltuieli”, aprobat prin Ordinul ministrului finanțelor nr. 118 din 06.08.2013 și calculelor tarifelor la prestarea serviciilor de evacuare a gunoiului și a deșeurilor, lucrărilor de salubritate și alte activități similare la Î.M. „Salubritate și Amenajare” Căușeni, pentru perioada anilor 2020 – 2023.

Așadar, pe parcursul verificării am constatat că, în evidența contabilă a întreprinderii sunt incluse în sinecostul pentru prestarea serviciilor de evacuare a gunoiului și a deșeurilor, lucrărilor de salubritate și alte activități similare unele cheltuieli care urmau a nu fi incluse în sinecostul serviciilor, dar luate în evidența contabilă la conturile contabile corespunzătoare (OMVSD, cheltuieli administrative, etc.) și care de fapt au dus la majorarea sinecostului format, cum ar fi de exemplu: încălțăminte de iarnă, taxa pentru folosirea drumurilor, apă potabilă Gura Căinarului, apă potabilă Roua Argintie, asigurare auto, benzină Premium-95, servicii de arendă a automobilului, servicii spălătorie auto, servicii de transport, testare tehnică, etc.

Astfel, pentru toată perioada verificată s-a admis includerea neregulamentară a unor cheltuieli în calcularea sinecostului, în sumă totală de **179.854,02 lei**, inclusiv pentru anul 2020 – 40.000,41lei; anul 2021 – 16.460,61lei; anul 2022 – 65.624,91 lei și anul 2023 – 57.768,09 lei, după cum urmează:

- 3.808 lei – încălțăminte de iarnă, conform actului de achiziție QP229964 din 24.02.2023;
- 9.000 lei - taxa pentru folosirea drumurilor;
- 1.040 lei – apă potabilă Gura Căinarului, conform facturii fiscale AAR5274140 din 05.07.2023, procurată de la Î.I.Boicenco Iurie;
- 875 lei – apă potabilă Roua Argintie, conform facturii fiscale AAR8166919 din 24.08.2023, procurată de la S.C.,„Ghiocel Negru”;
- 25.812,32 lei - benzină Premium-95 folosită pentru automobilul Panda Fiat;
- 14.000 lei – servicii de arendă a automobilului;
- 1.000 lei - servicii spălătorie auto;
- 1.635,60 lei - servicii de transport, conform facturii fiscale EAG000094322 din 21.03.2023, procurat de la „Agropiese TGR GRUP” S.R.L.;
- 597,17 lei - testare tehnică, conform facturii fiscale EAG000241897 din 29.03.2023, procurat de la S.C.,„Mihasi Test Auto”S.R.L.;

Menționăm că, conform prevederilor art.24 din Codul Fiscal, cheltuielile ordinare și necesare reprezintă cheltuielile, caracteristice pentru gestionarea anumitor tipuri de activități de întreprinzător, fără de care este imposibil de a face business, care sunt definite atât cu indici calitativi, cât și cu indici cantitativi, iar la determinarea venitului impozabil, din venitul brut se deduc cheltuielile ce țin de fabricarea (executarea, prestarea) și desfacerea producției (lucrărilor, serviciilor), producerea și desfacerea mărfurilor, mijloacelor fixe și altor bunuri, precum și cheltuielile legate de obținerea altor venituri impozabile, care se determină conform SNC sau SIRF, luând în considerație prevederile Codului Fiscal.

**Analiza situației economico-financiară la Î.M. „Salubritate și Amenajare” Căușeni
pentru perioada 01.01.2020 – 31.12.2024**

1. Analiza patrimoniului (activului) întreprinderii

Dinamica valorii activelor întreprinderii

Tabelul nr.1

Indicatori	2020	2021	2022	2023	Ritmul creșterii sau descreșterii	Ritmul creșterii sau descreșterii
Active imobilizate	10.839.361	11.967.312	12.637.446	12.315.569	-321.877	-2,55%
I. Imobilizări necorporale:	0	0	0	0	-	-
II. Imobilizări corporale:	10.839.361	11.967.312	12.637.446	12.315.569	-321.877	-2,55%
- Mijloace fixe	10.839.361	11.967.312	12.637.446	12.315.569	-321.877	-2,55%
Active circulante	481.307	500.699	594.077	450.902	-143.175	-24,10%
I. Stocuri:	48.237	53.325	159.152	67.592	-91.560	-57,53%
- Materiale și OMVSD	48.237	53.325	159.152	67.592	-91.560	-57,53%
II. Creanțe curente și alte active circulante	336.685	430.683	405.249	378.453	-26.796	-6,61%
- Creanțe comerciale curente	335.706	421.717	405.039	378.453	-26.586	-6,56%
- Creanțe ale bugetului	48	25	0	0	-	-
- Alte active circulante	931	8.941	210	0	-210	-100%
III. Numerar și documente bănești	96.385	16.691	29.676	4.857	-24.819	-83,63%
Total active	11.320.668	12.468.011	13.231.523	12.766.471	-465.052	-3,51%

Analizând datele din *tabelul nr.1* „Dinamica valorii activelor întreprinderii” observăm că, valoarea totală a activelor s-a micșorat pe parcursul anului 2023 cu 3,51% față de 2022, astfel la data de 31.12.2023 valoarea totală a activelor a constituit suma totală de 12.766.471 lei.

Dacă analizăm activele pe clase se poate constata că, activele imobilizate s-au micșorat în perioada anul 2023 cu 2,55% sau echivalentul a 321.877 lei față de perioada precedentă. Impactul la diminuarea activelor imobilizate l-a avut exclusiv diminuarea sumei totale a mijloacelor fixe. Menționăm că, în perioada anului 2023 nu au fost înstrăinate careva mijloace fixe, diminuarea acestora în Bilanț este rezultatul sumei totale a uzurii în creștere acumulate la finele fiecărei perioade de gestiune. La diminuarea activelor a influențat și diminuarea activelor circulante cu suma totală de 143.175 lei, diminuarea creanțelor comerciale cu suma totală de 26.586 lei, cât și diminuarea numerarului disponibil cu suma de 24.819 lei.

1.2 Analiza surselor de finanțare

Tabel nr.2 – Evoluția capitalului întreprinderii

lei

Indicatori	2020	2021	2022	2023	Ritmul creșterii sau descreșterii	Ritmul creșterii sau descreșterii
Capital propriu	-1.661.232	-1.869.769	-2.139.722	-2.769.755	-630.033	-29,44%
I. Capital social și neînregistrat:	2.700	2.700	2.700	2.700	0	0
- Capital social	5.400	5.400	5.400	5.400	0	0
- Capital nevărsat	-2.700	-2.700	-2.700	-2.700	0	0
II. Rezerve	0	0	0	0	-	-
III. Profit (pierdere):	-1663.932	-1.872.469	-2.142.422	-2.772.455	-630.033	-29,41%
- Profit nerepartizat al anilor precedenți	-1.389.104	-1.661.232	-1.872.469	-2.139.722	-267.253	-14,27%
- Profit net (pierdere netă) al perioadei de gestiune	-274.828	-211.237	-269.953	-632.733	-362.780	-134,39%
IV. Alte elemente de capital propriu	0	0	0	0	-	-
Datorii pe termen lung	12.614.871	13.945.904	14.690.561	14.642.039	-48.522	-0,33%
- Alte datorii pe termen lung	12.614.871	13.945.904	14.690.561	14.642.039	-48.522	-0,33%
Datorii curente	367.029	391.876	680.684	894.187	+213.503	+31,37%
- Datorii comerciale curente	137.923	139.987	112.659	39.596	-73.063	-64,85%
- Datorii față de personal	120.305	84.881	224.749	268.971	+44.222	+19,68%
- Datorii privind asigurările sociale și medicale	56.444	86.503	228.789	331.651	+102.862	+44,96%
- Datorii față de buget	34.761	40.809	66.762	182.540	+115.778	+173,42%
- Alte datorii curente	17.596	39.696	47.725	71.429	+23.704	+49,67%
Provizioane	0	0	0	0	-	-
Total Pasive	11.320.668	12.468.011	13.231.523	12.766.471	-465.052	-3,51%

Analizând tabelul nr.2 „Evoluția capitalului întreprinderii” se poate face o concluzie asupra evoluției fiecărei clase de pasiv în parte. Așadar, capitalul propriu a suferit modificări pe parcursul perioadei 2021-2023. În anul 2023, capitalul propriu s-a diminuat cu 29,44% sau echivalentul a 630.033 lei față de perioada precedentă. Astfel, observăm o diminuare continuă a capitalului propriu în perioada 2020-2023, modificările apărute la compartimentul capitalului propriu au fost strict condiționate de pierderile înregistrate de Întreprindere la finele fiecărei perioade de gestiune.

Alte modificări a clasei pasivelor pot fi observate în contul datoriilor curente, acestea s-au majorat față de perioada anului 2022 și anume cu suma de 213.503 lei sau 31,37%. În contextul datoriilor curente, observăm o majorare semnificativă a datoriilor față de personal cu suma de 44.222 lei, datoriilor privind asigurările sociale și medicale cu suma de 102.862 lei, datoriilor față de buget cu suma de 115.778 lei.

1.3 Analiza patrimoniului net

Tabelul nr.3

Indicatori	2020	2021	2022	2023	Ritmul creșterii sau descreșterii	Ritmul creșterii sau descreșterii
Total Active	11.320.668	12.468.011	13.231.523	12.766.471	-465.052	-3,51%
Total Datorii	12.981.900	14.337.780	15.371.245	15.536.226	+164.981	+1,07%
Patrimoniu Net	-1.661.232	-1.869.769	-2.139.722	-2.769.755	-630.033	-29,44%

Conform informației prezentate în *tabelul nr.3* cu privire la patrimoniul net al Întreprinderii, se constată o diminuare a acestuia pentru perioada anului 2023 și anume cu 29,44% mai puțin față de perioada de gestiune precedentă. Acest fapt este datorat unei micșorări a totalului de active cu suma de 465.052 lei și totodată majorării totalului de datorii cum suma de 164.981 lei.

Menționăm că, patrimoniul net indică valori negative pentru toată perioada anilor 2020-2023 și indică o tendință de micșorare continuă a patrimoniului.

Patrimoniul net (activele nete) reflectă activele întreprinderii negrevate de datorii. În cazul Î.M., „Salubritate și Amenajare” Căușeni observăm că datoriile sunt mai mari decât totalul de active al Întreprinderii.

Conform prevederilor art.5 alin.(5) al Legii cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală nr.246 din 22.11.2017, dacă la expirarea a 3 ani consecutivi de administrare, valoarea activelor net ale întreprinderii de stat/municipale va fi mai mică decât mărimea capitalului social, fondatorul va adopta una dintre următoarele hotărâri:

1. De reducere a capitalului social;
2. De transmitere a unor bunuri sau mijloace bănești în calitate de aport la capitalul social;
3. De dizolvare a întreprinderii de stat/municipale, dacă activele net sunt sub limita prevăzută la art.4 alin.(1) – 5000 lei.

Luând în considerare cele expuse mai sus, în cazul Î.M., „Salubritate și Amenajare” Căușeni, fondatorul urmează să ia o Hotărâre privind activitatea economică ulterioară a Întreprinderii și anume să transmită bunuri (mijloace bănești) sau să dizolve Întreprinderea.

Ratele echilibrului financiar

Tabelul nr.4

Indicatori	2020	2021	2022	2023	Ritmul creșterii sau descreșterii	Ritmul creșterii sau descreșterii
Capital propriu	-1.661.232	-1.869.769	-2.139.722	-2.769.755	-630.033	-29,44%
Total datorii	12.981.900	14.337.780	15.371.245	15.536.226	+164.981	+1,07%
Total active	11.320.668	12.468.011	13.231.523	12.766.471	-465.052	-3,51%
Rata autonomiei financiare	-	-	-	-	-	-
Rata datoriilor globale	114,67	114,99	116,17	121,69	+5,52	+4,75%

Rata autonomiei financiare (R.a.f.) reflectă aportul capitalului propriu la finanțarea tuturor elementelor patrimoniale ale instituției. În sistemul bancar național, pentru aprecierea solvabilității

clientului se utilizează nivelul recomandat al ratei de autonomie de 50% - în acest caz, jumătate din patrimoniul instituției care este format din sursele proprii servește drept garanție pentru achitarea tuturor datoriilor față de creditori.

$$R.a.f. = \text{Capital propriu} / \text{Total active} * 100\%$$

Pentru ca instituția să se afle în situația unui echilibru financiar este necesar și suficient ca capitalul propriu să fie egal sau mai mare decât o treime din pasivul întreprinderii.

Din informația prezentată în tabelul de mai sus observăm că, rata autonomiei financiare nu poate fi calculată (indică o valoare negativă) din motiv că capitalul propriu al Întreprinderii indică o valoare negativă pentru toată perioada anilor 2020-2023.

Rata datoriilor globale (R.D.G.) reprezintă ponderea datoriilor totale pe termen lung și curente în suma totală a patrimoniului întreprinderii. De regulă această rată trebuie să fie mai mică decât 50%.

$$R_{DG} = \text{Datorii pe termen lung} + \text{Datorii curente} / \text{Total active} * 100\%$$

Din informația prezentată în tabel, concluzionăm că Întreprinderea înregistrează un nivel ridicat al ratei datoriilor globale, ceea ce reprezintă un aspect negativ – suma totală a datoriilor fiind mai mare decât suma totală a activelor.

1. Analiza capacității de plată a întreprinderii

Date inițiale pentru calculul indicatorilor capacității de plată

Tabelul nr.5

Indicatori	2020	2021	2022	2023	Ritmul creșterii sau descreșterii	Ritmul creșterii sau descreșterii
Active circulante	481.307	500.699	594.077	450.902	-143.175	-24,10%
Materiale și mărfuri	48.237	53.325	159.152	67.592	-91.560	-57,53%
Creanțe comerciale	335.706	421.717	405.039	378.453	-26.586	-6,56%
Numerar în casierie, conturi	96.385	16.691	29.676	4.857	-24.819	-83,63%
Capital propriu	-1.661.232	-1.869.769	-2.139.722	-2.769.755	-630.033	-29,44%
Datorii curente	367.029	391.876	680.684	894.187	+213.503	+31,37%
Total pasiv	11.320.668	12.468.011	13.231.523	12.766.471	-465.052	-3,51%
Lichiditatea absolută	0,26	0,04	0,04	0,01	-0,03	-75,00%
Lichiditatea intermediară	1,18	1,14	0,64	0,43	-0,21	-32,81%
Lichiditatea totală	1,31	1,28	0,87	0,50	-0,37	-42,53%
Rata solvabilității patrimoniale	-	-	-	-	-	-

Rata lichidității absolute (R_{La}) reflectă în ce măsură întreprinderea este capabilă să-și onoreze imediat obligațiile curente din contul mijloacelor bănești și a investițiilor pe termen scurt.

$$R_{LA} = \text{Investiții financiare} + \text{Numerar în casierie și conturi} / \text{Total datorii curente}$$

Mărimea optimă a acestui indicator este între 0,2-0,25. Aceasta înseamnă că la fiecare leu de datorii pe termen scurt întreprinderea trebuie să dispună de 20-25 bani în numerar. De regulă situația este favorabilă când rata aceasta crește în evoluție de la mărimi mult mai mici până la cea optimă.

Din informația prezentată putem constata că, lichiditatea absolută este aproape nulă pentru fiecare perioadă fiscală a anilor 2021-2023. Acest lucru este datorat faptului că, Întreprinderea, la finele perioadei de gestiune înregistrează stocuri foarte mici de mijloace bănești.

Rata lichidității intermediare (RLi) demonstrează posibilitățile întreprinderii de a-și achita obligațiile pe termen scurt fără ca să apară necesitatea de a-și vinde stocurile de mărfuri și materiale.

$$R_{Li} = \text{Total active circulante-Materiale} / \text{Total datorii curente}$$

Mărimea optimă a ratei lichidității intermediare se află în limita 0,7-1,0. Din analiza evoluției indicatorului lichiditatea intermediară se observă că, la finele anilor 2020 și 2021 aceasta indică o valoare optimă. Totodată, la finele anilor 2022 și 2023 rata lichidității intermediare se află sub minimul recomandat, fapt determinat în mare parte de majorarea datoriilor curente.

Rata lichidității totale (RLT) caracterizează capacitatea întreprinderii de a-și transforma activele curente în mijloace necesare pentru acoperirea datoriilor curente.

$$R_{LT} = \text{Total active circulante} / \text{Total datorii curente}$$

Lichiditatea totală, pentru ca Întreprinderea să-și poată transforma activele curente în mijloace necesare pentru acoperirea sumei totale de datorii curente, trebuie să înregistreze o rată mai mare decât 1.

Din informația prezentată în tabelul de mai sus observăm că, Întreprinderea înregistrează o rată optimă pentru anii 2020-2021, însă cu o diminuare impunătoare în perioadele următoare din cauza majorării datoriilor curente la finele perioadei fiscale.

Solvabilitatea reprezintă capacitatea întreprinderii de a-și achita toate obligațiunile la un moment dat. Conform metodologiei analizei economice financiare, indicatorul rata solvabilității generale (patrimoniale) se calculează ca raport dintre capitalul propriu și total pasiv și trebuie să depășească 50%.

Așadar, din informația analizată, pentru toată perioada 2020-2023, Întreprinderea înregistrează o rată de solvabilitate negativă din motiv că capitalul propriu indică valori negative la finele fiecărei perioade fiscale.

4. Analiza eficienței activității economico-financiare

Tabelul nr.6 – Rezultatele financiare

lei

Indicatori	2020	2021	2022	2023	Ritmul creșterii sau descreșterii	Ritmul creșterii sau descreșterii
Venitul net (profit brut)	582.512	713.163	832.345	555.649	-276.696	-33,24%
Rezultatul din activitatea operațională	-438.228	-296.120	-394.973	-820.359	-425.386	-107,70%
Rezultatul din alte activități	163.400	84.883	125.020	187.626	+62.606	+50,08%
Profitul până la impozitare	-274.828	-211.237	-269.953	-632.733	-362.780	-134,39%
Cheltuieli impozit pe venit	-	-	-	-	-	-
Profitul net	-274.828	-211.237	-269.953	-632.733	-362.780	-134,39%

Analizând informația prezentată în tabelul nr.4 „Rezultatele financiare” putem aprecia nivelul de dezvoltare și eficiență a activității întreprinderii.

Venitul net reprezintă rezultatul obținut din venitul din vânzări din activitatea de bază excluzând cheltuielile ce țin de costul vânzărilor. Așadar, observăm o diminuare a veniturii net pentru perioada de gestiune 2023 față de perioada precedentă cu suma totală de 276.696 lei sau -33,24%.

5.2 Principalele rate de rentabilitate

Tabelul nr.7

Indicatori	2020	2021	2022	2023	Ritmul creșterii sau descreșterii	Ritmul creșterii sau descreșterii
Venitul din vânzări	2.150.228	2.366.888	2.911.101	2.862.166	-48.935	-1,68%
Capitalul propriu	-1.661.232	-1.869.769	-2.139.722	-2.769.755	-630.033	-29,44%
Venit net	582.512	713.163	832.345	555.649	-276.696	-33,24%
Profit până la impozitare	-274.828	-211.237	-269.953	-632.733	-362.780	-134,39%
Profit net	-274.828	-211.237	-269.953	-632.733	-362.780	-134,39%
Total activ	11.320.668	12.468.011	13.231.523	12.766.471	-465.052	-3,51%
Rentabilitatea vânzărilor	27,09	30,13	28,59	19,41	-9,18	-32,11%
Rentabilitatea economică	-	-	-	-	-	-
Rentabilitatea financiară	-	-	-	-	-	-

Rentabilitatea vânzărilor caracterizează capacitatea instituției de a obține profit în urma prestării serviciilor. Aceasta se calculează prin împărțirea veniturii net la venitul din vânzări. Mărimea recomandată a acestui indicator este considerată a fi între 20% și 40%.

Analizând rezultatul economic, rentabilitatea vânzărilor la Întreprindere, pentru perioada anilor 2022 și 2023, a înregistrat o descreștere față de perioadele de gestiune precedente, astfel

atingând o cifră de 28,59% și 19,41% respectiv. Rezultatele înregistrate privind rentabilitatea vânzărilor denotă existența unui adaos comercial substanțial peste costul total al vânzărilor.

Rentabilitatea economică reflectă câte unități monetare au fost necesare instituției pentru obținerea unei unități convenționale de profit, indiferent de sursa atragerii acestor mijloace. Acest indicator de obicei se compară cu rata medie a dobânzilor pe piața creditelor. Aceasta se calculează prin împărțirea profitului până la impozitare la totalul activ al întreprinderii.

Așadar, în perioada anilor 2020-2023, nu poate fi calculată rata economică din motiv că Întreprinderea înregistrează pierderi la finele perioadelor fiscale.

Rentabilitatea financiară caracterizează eficiența utilizării capitalului propriu. Acest indicator se calculează prin împărțirea profitului net de la finele perioadei cu capitalul propriu al întreprinderii.

Așadar, în perioada anilor 2020-2023, nu poate fi calculată rata economică din motiv că Întreprinderea înregistrează pierderi la finele perioadelor fiscale.

O valoare înaltă a acestui indicator duce la sporirea încrederii fondatorilor și conducerii întreprinderii în activitatea reușită a acesteia, totodată la majorarea costului pe piață a afacerii.

CONSTATĂRI

Misiunea auditorilor a fost efectuată având ca obiectiv corectitudinea reflectării operațiunilor economico-financiare în evidența contabilă, cât și veridicitatea acestora în cadrul Î.M., „Salubritate și Amenajare” Căușeni în perioada anilor 2020-2023 și ca rezultat menționează următoarele.

Contrar prevederilor art. 24 alin. (1), art.257 alin.(2) din Codul Fiscal nr. 1163-XIII din 24.04.1997, art. 2,5,10,11,13,14,15 și 18 din Legea contabilității și raportării financiare nr.287 din 15.12.2017, art.7 din Legea privind activitatea de antreprenoriat și întreprinderi nr. 845-XII din 03.01.1992, art.5 alin. (4) lit. n) din Legea cu privire la activitatea de evaluare nr. 989-XV din 18.04.2002, pct. 37 și 39 din Regulamentul cu privire la determinarea obligațiilor fiscale aferente impozitului pe venit, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 77 din 30.01.2008, pct.7 și pct.12 Standardului Național de Contabilitate „Deprecierea activelor”, pct. 5, 7 și 8 din Normele pentru efectuarea operațiunilor de casă în economia națională a Republicii Moldova, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 764 din 25.11.1992, pct. 1, 2 și 3 din Recomandările privind întărirea tehnică și dotarea cu mijloace de semnalizare pentru paza antiincendiară a caselor de bani din întreprinderi din Normele pentru efectuarea operațiunilor de casă în economia națională a Republicii Moldova, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 764 din 25.11.1992, pct. 8, 23, 65, 69, 71 și 74 din Regulamentul privind inventarierea, aprobat prin Ordinul ministrului finanțelor nr. 60 din 29.05.2012, pct. 33 din Standardul National de Contabilitate „Prezentarea situațiilor financiare”, aprobat prin Ordinul ministrului finanțelor nr. 118 din 06.08.2013, Standardului Național de Contabilitate „Cheltuieli”, aprobat prin Ordinul ministrului finanțelor nr. 118 din 06.08.2013, Standardului Național de Contabilitate nr.3 „Componenta consumurilor și cheltuielilor întreprinderii”, aprobat prin Ordinul ministrului finanțelor nr. 174 din 25.12.1997, Î.M., „Salubritate și Amenajare” Căușeni:

- N-a întreprins măsurile de rigoare întru înregistrarea în evidența contabilă a terenurilor aferente la contul contabil 122 „Terenuri”, fapt ce contravine prevederilor art.5 alin. (4) lit. n) din

Legea cu privire la activitatea de evaluare nr. 989-XV din 18.04.2002, această practică contravine prevederilor art.11 alin.(2) din Legea contabilității și raportării financiare nr.287 din 15.12.2017, care stipulează că „Deținerea de către entitate a activelor cu orice titlu, înregistrarea surselor de proveniență a acestora și a faptelor economice fără documentarea și reflectarea acestora în contabilitate sunt interzise” și pct. 33 din Standardul Național de Contabilitate „Prezentarea situațiilor financiare”, aprobat prin Ordinul ministrului finanțelor nr. 118 din 06.08.2013 și nu a fost efectuată deprecierea activelor conform pct.7 și pct.12 din SNC,„Deprecierea activelor”;

- Administrația Î.M.,„Salubritate și Amenajare” Căușeni nu a întreprins măsurile de rigoare întru înregistrarea la Agenția Servicii Publice a mijloacelor fixe primite în gestiunea economică, fapt ce contravine prevederilor art.5 al Legii cadastrului bunurilor imobile nr.1543-XII din 25.02.1998;

- Contrar prevederilor art.5 din Statut și Extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice, fără acordul fondatorului, fără dispoziția administratorului, administrația Î.M., Salubritate și Amenajare” Căușeni au fost procurate materiale și obiecte de mică valoare și scurtă durată de la angajații întreprinderii și de la alte persoane fizice străine, în valoare de **49.755,40 lei**, inclusiv: a.2020 – 7.705 lei; a.2021 – 15.010 lei; a.2022 – 15.002,24 lei și a.2023 – 12.038 lei.

- Contrar prevederilor art.257, alin. (2) din Codul Fiscal, care stipulează că „Folosirea formularelor tipizate de documente primare cu regim special de un alt model decât cel stabilit prin act normativ în vigoare, precum și folosirea formularelor tipizate de documente primare cu regim special plastografiate sau străine se sancționează cu amendă în mărime de la 25% la 35% din suma operațiunilor economice înscrise în astfel de documente”, au fost întocmite „acte de achiziție privind locațiunea” pentru perioada anilor 2020-2023 cu privire la procurarea serviciilor de sudare, reparație a pieselor auto, uzura automobilului, etc. de la persoane fizice, în sumă totală de **27.980,45 lei**, inclusiv: a.2020-5.674 lei; a.2021-8.365,25 lei; a.2022-7.098 lei; a.2023-6.843,20 lei;

- În lipsa fondurilor special formate din profitul întreprinderii, în lipsa unei activități economico-financiare favorabile și a necesității suportării cheltuielilor în activitatea de bază, neîntemeiat au fost cheltuite mijloace bănești pentru achiziționarea cadourilor pentru diferite sărbători (flori, vin, cadouri, organizarea meselor, etc.) în sumă totală de **35.260,40 lei**, inclusiv în anul 2020 în sumă de 7.935 lei, în anul 2021 în sumă de 450 lei, în anul 2022 în sumă de 17.726 lei și în anul 2023 în sumă de 9.149,40 lei

- Contrar prevederilor Standardului Național de Contabilitate nr.3 „Componența consumurilor și cheltuielilor întreprinderii” și Standardului Național de Contabilitate „Cheltuieli”, administrația Î.M., Salubritate și Amenajare” Căușeni, în perioada anilor 2020 – 2023 a admis includerea în sinecostul pentru prestarea serviciilor de evacuare a gunoierului și a deșeurilor, lucrărilor de salubritate și alte activități similare unele cheltuieli care urmau a nu fi incluse în sinecostul serviciilor, dar luate în evidența contabilă la conturile contabile corespunzătoare (OMVSD, cheltuieli administrative, etc.) și care de fapt au dus la majorarea sinecostului format, cum ar fi de exemplu: încălțăminte de iarnă, taxa pentru folosirea drumurilor, apă potabilă Gura Căinarului, apă potabilă Roua Argintie, asigurare auto, benzină Premium-95, servicii de arendă a automobilului, servicii spălătorie auto, servicii de transport, testare tehnică, etc. Astfel, pentru toată perioada verificată s-a admis includerea neregulamentară a unor cheltuieli în calcularea sinecostului, în sumă totală de **179.854,02 lei**, inclusiv pentru anul 2020 – 40.000,41lei; anul 2021 – 16.460,61lei; anul 2022 – 65.624,91 lei și anul 2023 – 57.768,09 lei,

- Necâtând la faptul că angajații dețin carduri bancare salariale, fără cerere și fără ordinul

administratorului, pe parcursul lunii prin casieria întreprinderii este achitat salariul în mai multe rate, iar diferența de salariu rămasă la sfârșitul lunii se efectuează prin transfer bancar la cardul salariaților;

- În cadrul Întreprinderii, salariile nu se achită la data calculării, ceea ce duce la o discrepanță în gestionarea fiscală. Conform legislației în vigoare, impozitul pe venit și primele medicale trebuie reținute în momentul în care salariul este efectiv achitat angajaților, iar neconformarea la această cerință se consideră o abatere de la prevederile legale și fiscale.

- S-a admis calcularea greșită a impozitului pe venit reținut din salariu pentru anul 2020, fapt ce a dus la întocmirea incorectă a „Declarației privind reținerea impozitului pe venit, a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii calculate” (IPC18);

- Contrar prevederilor pct. 13² din Hotărârea Guvernului cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară nr.743 din 11.06.2002 și în condițiile unei activități în pierderi și în lipsa permanentă de mijloace financiare disponibile a sursei de acoperire a cheltuielilor suportate, au fost calculate premii cu ocazia sărbătorilor, jubileelor angajaților, în sumă totală de – **292.780 lei**, inclusiv: anul 2020 – 150.900 lei; anul 2021 – 43.480 lei; anul 2022 – 71.300 lei; anul 2023 – 27.100 lei și acordate ajutoare materiale în sumă totală de – **288.050 lei**, inclusiv: anul 2020 – 53.000 lei; anul 2021 – 46.300 lei; anul 2022 – 79.500 lei; anul 2023 – 109.250 lei.

- Contrar prevederilor art.8 din Legea cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală nr.246 din 22.11.2017 și fără acordul fondatorului, [REDACTAT] în perioada anilor 2020-2022, și-a aprobat prin Ordin ([REDACTAT]) și și-a achitat neîntemeiat premii în sumă totală de **55.250 lei** și totodată au fost calculate contribuții de asigurări sociale în sumă de 12.750 lei și ajutor material în sumă de **17 mii lei** (anul 2020-8.500 lei și anul 2022 -8.500 lei);

- Au fost ignorate prevederile art. 7 din Legea privind activitatea de antreprenoriat și întreprinderi nr. 845-XII din 03.01.1992 și pct. 5, 7 și 8 din Normele pentru efectuarea operațiunilor de casă în economia națională a Republicii Moldova, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 764 din 25.11.1992, în vigoare până la data de 19.12.2021, prin care s-a admis depășirea termenului de păstrare a mijloacelor financiare în casierie, fiind utilizate lunar în cea mai mare parte la achitarea plăților salariale, cheltuieli gospodărești, etc.;

- Contrar prevederilor pct. 1, 2 și 3 din Recomandările privind întărirea tehnică și dotarea cu mijloace de semnalizare pentru paza antiincendiară a caselor de bani din întreprinderi din Normele pentru efectuarea operațiunilor de casă în economia națională a Republicii Moldova, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.764 din 25.11.1992, Î.M. „Salubritate și Amenajare” Căușeni nu dispune de încăpere separată dotată regulamentar, inclusiv cu sistemă de semnalizare și pază antiincendiară, nefiind asigurată integritatea păstrării și eliberării mijloacelor bănești. Mijloacele bănești se păstrează în masa de lucru a casierului;

- Contrar prevederilor pct. 8, 23, 65, 69, 71 și 74 din Regulamentul privind inventarierea, aprobat prin Ordinul ministrului finanțelor nr. 60 din 29.05.2012, de către administrația întreprinderii nu au fost efectuate inventarii selective, inopinate pentru stabilirea controlului asupra integrității bunurilor, respectarea de către gestionari a modului stabilit de ținere a evidenței primare și a regulilor de păstrare. Nu s-a efectuat inventarierea completă a creanțelor și datoriilor, prin solicitarea actelor de verificare de la agenții economici cu care au avut loc tranzacții;

- La Întreprindere nu se ține volumul real de deșuri transportate și depozitate la gunoiștea orașului, unitățile de transport ale întreprinderii care transportează deșeurile nu sunt cântărite, măsurate pentru a stabili volumul efectiv transportat. Contrar prevederilor art.18 „*Obligațiile și drepturile entității privind ținerea contabilității și raportarea financiară*” din Legea contabilității și raportării financiare nr.287 din 15.12.2017, în perioada anilor 2020-2023, din partea administrației Întreprinderii nu a fost asigurat controlul intern privind măsurarea cantității efective a deșeurilor transportate și depozitate la gunoiștea orășenească. În acest context de idei, evidența volumului de deșuri transportate este formal;

- Contrar prevederilor art.2,5,10,11,13,14 și15 din Legea contabilității și raportării financiare nr.287 din 15.12.2017 a încasat și exercitat plăți în sumă de **8.050.936,59 lei** de la Primăria or.Căușeni pentru întreținerea sectorului Amenajare, fără reflectarea faptelor economice luate în ansamblu pe întreprindere în conturile și registrele contabile, care în final urmau să modifice creanțele, datoriile, consumurile, cheltuielile, veniturile și rezultatul financiar al întreprinderii. Fără acordul fondatorului, administrația Î.M. „Salubritate și Amenajare” Căușeni efectuează transferuri bancare din suma susmenționată către sectorul Salubritate în sumă de **160.076,24 lei**.

Neajunsurile menționate, denotă deficiențe majore ale sistemului de management financiar orientate spre asigurarea desfășurării organizate și eficiente a administrării patrimoniului Î.M. „Salubritate și Amenajare” Căușeni, inclusiv asigurarea strictă a integrității activelor, precum și siguranței și optimizării activelor și pasivelor.

Administratorul Societății de Audit „Capital Audit” S.R.L.
Nebelciuc Aurelia _____ I.S.

Andoni Sofia _____ I.S.

Auditor certificat (certificat de calificare al auditorului : Seria AG nr.000130 din 08 februarie 2008)

Primarul orașului Căușeni

Donțu Alexandru _____ I.S.

REPUBLICA MOLDOVA

CERTIFICAT DE ÎNREGISTRARE

Societatea cu Răspundere Limitată "CAPITAL-AUDIT"

ESTE ÎNREGISTRATĂ LA
CAMERA ÎNREGISTRĂRII DE STAT

Numărul de identificare de stat - codul fiscal
1008600013302

Data înregistrării

13.03.2008

Data eliberării

13.03.2008

Merlici Ion, registrator de stat

Firma, numele, prenumele persoanei
care a eliberat certificatul

Merlici Ion
semnatura

MD 0076851

REPUBLICA MOLDOVA
MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA

CERTIFICAT
DE CALIFICARE A AUDITORULUI

Seria AG Nr. 000130

În baza deciziei Comisiei de certificare din
"22" decembrie 20 08 (proces-verbal nr. 6)

Dlui(dnei) Andoni Sofia
numele și prenumele titularului

I se conferă calificarea de **Auditor pentru auditul general**

Președintele
Comisiei de certificare
Secretarul
Comisiei de certificare
semnătura
semnătura

Eliberat la "08" februarie 20 08

Nr. de înregistrare 0802130

Semnătura titularului Sofia Andoni

REPUBLIC OF MOLDOVA
MINISTRY OF FINANCE

CERTIFICATE
OF AUDIT QUALIFICATION

Series AG No: 000130

According to the decision of the Examination Commission of
"22" december 20 08 (report no. 6)

Mr.(Ms) Andoni Sofia
First name, last name

Has been awarded the degree of **Auditor for general audits**

President
of Examination Commission
signature
Secretary
of Examination Commission
signature

Issued on "08" february 20 08

Registration no 0802130

Signature of holder Sofia Andoni

Digitally signed by Andoni Sofia
Date: 2023.10.19 07:38:02 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

REPUBLICA MOLDOVA
MINISTERUL FINANTELOR

REPUBLIC OF MOLDOVA
MINISTRY OF FINANCE

CERTIFICAT
DE CALIFICARE A AUDITORULUI

CERTIFICATE
OF AUDIT QUALIFICATION

Seria AG Nr: 000252

No: 000252

În baza deciziei Comisiei de certificare din
21 decembrie 2007 (proces-verbal nr. 11)

According to the decision of the Examination Commission of
21 december 2007 (report no 11)

Dlui(dnei) Vebelevic Aurelia
numele și prenumele titularului

Mr.(Ms) Vebelevic Aurelia
First name, last name

I se conferă calificarea de **Auditor pentru auditul general**

Has been awarded the degree of **Auditor for general audits**

[Signature]
semnătura

[Signature]
semnătura

Eliberat la 08 februarie 2008

Issued on 08 february 2008

Nr. de înregistrare 0802252

Registration no 0802252

Semnătura titularului *[Signature]*

Signature of holder